

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM **pro základní školu speciální**

pro žáky se středně těžkým mentálním postižením

**pro žáky s těžkým mentálním postižením
a souběžným postižením více vadami**

Škola pro radost

**Základní škola praktická a Základní škola speciální
Uherský Brod, Na Výsluní 2047**

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

č. j. ZŠP 47/2010

Škola pro radost – Školní vzdělávací program pro základní školu speciální

Adresa školy:

Na Výsluní 2047,
688 01 Uherský Brod

Zřizovatel školy:

Zlínský kraj
tř. Tomáše Bati 21
761 90 Zlín
IČO: 70 89 13 20

telefon ústředna: +420 577 043 111

fax: +420 577 043 202

e-mail podatelna: podatelna@kr-zlinsky.cz

web: www.kr-zlinsky.cz

Ředitel školy:

Mgr. Vladimír Slavíček

IČO: 60371417

IZO: 0603711714

REDIZO: 600025756

Zástupce ředitele:

Mgr. Hana Vaňková

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Hana Vaňková

Kontakty:

Telefon: +420 572 632 273 , +420 572 632 166

web.: www.ssub.uh.cz

e-mail: info@zsub.uhedu.cz

Platnost dokumentu:

Od 1. 9. 2010

ŠVP byl schválen Radou školy dne 22. června 2010

.....
Vladimír Slavíček
ředitel školy

razítko školy

Preamble

„ TĚM JEDINĚ, KDO TRPÍ, DĚTEM, JEŽ MAJÍ POHLED JINÝ,
JICHŽ RUCE NIKDY, NIKDY NIKOMU NEUBLÍŽILY,
PODEJTE SVÉ RUCE. “

J. HORA

2. Charakteristika školy

2.1. Velikost a úplnost školy

Základní škola speciální v Uherském Brodě je v provozu od 1. září 2000, kdy byla zřízena na základě místní demografické potřeby zařízení tohoto typu. V současné době je Základní škola speciální příspěvkovou organizací zřizovanou Zlínským krajem.

Hlavní činností školy je poskytování výchovy a vzdělávání žákům se středně těžkým mentálním postižením a žákům s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Základní škola praktická je úplná škola s deseti postupnými ročníky. Žáci z jednotlivých ročníků jsou na prvním i druhém stupni z organizačních důvodů spojováni do tříd. Hlavním důvodem je malý počet žáků různého věku a zařazení do ročníku a do různého školního vzdělávacího programu. Kapacita školy je 32 žáků. Vzdělávací proces se přizpůsobuje úrovni psychického a fyzického rozvoje žáků. S ohledem na rozdílnost rozumových schopností žáků, schopnosti učení a pracovních výsledků, je třeba postupovat k jednotlivým žákům zcela individuálně.

Základní škola speciální nemá vlastní budovu. Sídlí v prostorách III. ZŠ Na Výsluní 2047 v Uherském Brodě, kde je v pronájmu. Odloučené pracoviště je také na Ústavu sociální péče pro mládež, Okružní 1519, Uherský Brod.

Škola je situována spíše na okraji města, s dobrou dostupností školních autobusových linek i městské hromadné dopravy. Před budovou školy je i rozlehlé parkoviště pro rodiče, kteří vozí své děti do školy autem. Je to výhoda zejména pro rodiče tělesně postižených žáků.

Umístění školy tvoří ucelený areál, kde nechybí možnost rychlého přesunu ze školy za sportem nebo do okolní přírody a lesa. V blízkosti je také spousta objektů, které škola využívá při svých vzdělávacích činnostech, jako například Hvězdárna, Muzeum J.A.K., Dům dětí a mládeže, stadion Lapač aj.

Pro vzdělávání se snažíme vytvořit optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru a podnětné pracovní prostředí, aby žáci školu rádi navštěvovali, nebáli se případného neúspěchu a v rámci svých možností dosáhli základů vzdělání.

2.2. Vybavení školy

V roce 2005 byla v prostorách, které užíváme, provedena velká rekonstrukce budovy. Tímto opatřením se zlepšily provozní i hygienické podmínky školy. Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na výzdobě interiéru školy mají velkou zásluhu samotní žáci i učitelé. Materiální vybavení školy je dostatečné.

Učebny, které má škola k dispozici, jsou vybaveny televizí, DVD přehrávačem, videem, přenosným radiem s CD přehrávačem, počítačem. Třídy jsou zařízeny speciálním žákovským stavitelným nábytkem. Pro tělesně postižené žáky máme zakoupeny speciální pracovní plochy a židle, rehabilitační bazén a spoustu dalších speciálních a kompenzačních pomůcek. Pro zrakově postižené žáky využíváme speciální osvětlení pracovní plochy, zvýrazňování a zvětšování textů, upravené sešity pro nácvik psaní.

Prostory na výuku jsou dostatečné, všechny třídy jsou s hracím a relaxačním koutem. V době přestávek mohou žáci využívat prostory na chodbách, v jarním a letním období i venkovní prostory před bočním vchodem do budovy a posezení na lavičkách, vždy po dohodě s dozorujícím učitelem.

Další tři odborné učebny, které škola využívá, jsou pracovna ICT – počítačová učebna se dvanácti počítači a stálým připojením na Internet, školní kuchyně pro výuku pracovních činností, školní dílna pro výuku technických dovedností. Školní kuchyně je zařízena běžnými kuchyňskými spotřebiči a pračkou. Vlastníme keramickou pec, ve které vypalujeme vlastní výrobky.

Vyučující mají k dispozici společný kabinet pro 1. stupeň a sborovnu pro 2. stupeň. Mají volný přístup k počítačům i na Internet, používají kopírovací stroj. Společně se scházejí ve sborovně, kde je umístěna i učitelská knihovna.

Máme také vyčleněnou místnost pro výuku individuální logopedické péče žáků.

V rámci pohybových aktivit máme možnost využívat dvě tělocvičny, posilovnu, venkovní hřiště a školní zahradu s prolézačkami pro menší děti.

Dbáme na ochranu žáků před úrazy. Žáci jsou pod stálým dohledem dozorujících učitelů ve výuce, o přestávkách, doprovodu do školní jídelny i do šatny. Všechny schody a nebezpečné úseky jsou barevně označeny, po stěnách jsou vyvěšeny únikové tabulky pro případ nebezpečí a hromadného opuštění budovy při požáru nebo jiné živelné pohromě.

Ve školní budově je výdejna obědů s jídelnou, k dispozici jsou občerstvovací automaty a školní bufet. Žáci z 1. stupně mají možnost navštěvovat školní družinu, kterou provozuje III. ZŠ. Žáci si odkládají oděv a obuv do šaten a míst k tomu vyhrazených. Pro osobní hygienu mají žáci i učitelé vybudovány sprchy, prostory jsou vybaveny dostatečným množstvím hygienických zařízení.

Rodiče mají možnost nahlédnout na webové stránky školy, kde jsou zveřejňovány a průběžně aktualizovány základní údaje o činnosti školy. Mohou se účastnit Dne otevřených dveří, Mikulášské a Vánoční besídky, Akademie, školních výletů i dalších akcí, pořádaných školou. V případě zájmu rodičů organizujeme spolu s církvemi výuku náboženské výchovy.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří učitelé a ostatní pedagogičtí pracovníci – pedagogické asistentky. Ty pomáhají při výuce žáků se středně těžkým mentálním postižením a žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Snažíme se mít plně kvalifikované pedagogy, tj. vysokoškolsky vzdělané v daném oboru, což se nám poměrně daří. Díky mnohaleté praxi má většina pedagogů i hodně zkušeností. Naši pedagogové jsou schopni v případě potřeby poskytnout informace o kontaktech na odbornou pomoc psychologa, neurologa nebo příslušného speciálně pedagogického centra, s nimiž spolupracujeme.

Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik školní preventivní strategie a metodik pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu. Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech a základech první pomoci. Ve škole je také, podle platných vyhlášek a metodických pokynů ve školství, vedena agenda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, která se vztahuje i na žáky školy.

Učitelé průběžně absolvují další vzdělávání pedagogických pracovníků v různých oblastech a vzdělávání v oblasti kariérního růstu.

Velké zkušenosti z oblasti logopedické péče uplatňujeme v individuální logopedické péči, která je na velmi dobré úrovni.

2.4. Charakteristika žáků

Základní škola speciální v Uherském Brodě je určena pro celou spádovou oblast Uherskobrodská. Do školy dojíždí denně autobusem, vlakem nebo autem s rodiči dvě třetiny žáků a jen asi jedna třetina žáků je místních.

Do školy jsou zařazeni žáci se středně těžkým mentálním postižením a žáci s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Zařazení žáků probíhá na žádost rodičů na základě psychologického vyšetření ze Speciálně pedagogického centra nebo Pedagogicko psychologické poradny.

2.5. Spolupráce s rodiči

Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání informováni na třídních schůzkách nebo konzultacích s jednotlivými vyučujícími. Úzká spolupráce je zejména s rodiči žáků, kteří je vzhledem k jejich zdravotnímu postižení denně osobně vodí do školy, a také si je po skončení vyučování vyzvedávají. Tito rodiče jsou v denním kontaktu s třídním učitelem. Každý učitel má stanoveny konzultační hodiny, ve kterých poskytuje rodičům poradní servis ve výchovných, vzdělávacích a zdravotních otázkách jejich dítěte.

Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Právě účast rodičů je při realizaci školního vzdělávacího programu nezbytná, a to zejména u rodičů žáků, u kterých byl stanoven individuální vzdělávací plán.

Školská rada

Ve škole je zřízena tříčlenná školská rada, do které je volen jeden zástupce z řad zákonných zástupců žáků.

2.6. Partneri školy

Škola úzce spolupracuje s pracovníky ze Speciálně pedagogických center ve Zlíně, kteří provádějí diagnostickou a poradenskou činnost u žáků. Dlouhodobá spolupráce je také s pracovníky z Pedagogicko-psychologické poradny v Uherském Hradišti a Uherském Brodě. PPP připravuje nezbytné podklady pro přijetí žáků do naší školy a ostatní potřebná přešetření v průběhu školní docházky žáků.

Spolupracujeme se Střediskem výchovné péče HELP v Uherském Hradišti a Nízkoprahovým centrem v Uherském Brodě. Jejich přednášky a programy aplikujeme do Školní preventivní strategie.

Velmi dobrá je spolupráce s Plaveckou školou v Uherském Hradišti a CPA Delfin v Uherském Brodě, kde žáci navštěvují hodiny plaveckého výcviku. Účastníme se také plaveckých závodů v Uherském Brodě i ve Zlíně.

S okolními praktickými školami v regionu si vyměňujeme informace a zkušenosti v oblasti výchovy a vzdělávání žáků. Spolupracujeme také se Speciální mateřskou školou v Uherském Brodě. Děti z této školy k nám většinou přicházejí do 1. třídy a paní učitelky se i potom zajímají o jejich další pokroky.

V rámci předprofesní přípravy žáků spolupracuje škola s odbornými učilišti, kam jsou po ukončení povinné školní docházky žáci přijímáni. Jedná se o SOU v Uherském Brodě, SOU v Kyjově, VOŠ, SOŠ a SOU ve Bzenci, OU a PŠ Zlín-Klečůvka, Střední školu MESIT, o.p.s. v Uherském Hradišti. Ve škole jsou umístěny nástěnky k aktuálním nabídkám ze všech učilišť, pozvánky na Dny otevřených dveří na SOU, Burzy středních škol pro vycházející žáky a mnohé další informace. Velmi dobrá je spolupráce s Úřadem práce v Uherském Hradišti a Uherském Brodě, s Informačním poradenským střediskem, které při ÚP působí.

Odbornou pedagogickou praxi si na naší škole splňují studenti SOŠ církevní v Bojkovicích, SpgŠ v Boskovicích i studenti různých VŠ pedagogického směru. Jejich praxe je jak průběžná, tak i souvislá, a je přínosem pro obě strany.

Kulturní rozvoj a přehled žáků zajišťujeme ve spolupráci s Domem kultury v Uherském Brodě, kde se často účastníme různých kulturních pořadů. Jedná se o divadelní vystoupení, hudební a naučné pořady, pohádky, folklorní pořady z regionu a tematická pásma. Navštěvujeme i vhodná filmová představení, která jsou nám nabízena v kině Máj v Uherském Brodě. Také využíváme výstavní prostory ZUŠ V Uherském Brodě na Panském domě pro prezentaci výtvarných prací žáků školy. Spolupracujeme s DDM na různých úrovních.

Škola je hospodářsky propojena i s Městským úřadem v Uherském Brodě, v jehož budově Základní školy Na Výsluní působíme.

Účastníme se také některých akcí, které pořádá Sdružení pro pomoc mentálně postiženým.

3. Charakteristika ŠVP

Díl I.

3.1. Pojetí a cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální

Specifika vzdělávání a života školy

Vzdělávání je přizpůsobeno žákům se sníženou úrovní rozumových schopností, s psychickými zvláštnostmi, zejména s nedostatečnou úrovní koncentrace pozornosti a nízkou úrovní rozvoje volných vlastností. Klade důraz na jedince, na jeho individualitu. Navazuje na výchovu v rodině a na speciální předškolní vzdělávání v mateřské škole, mateřské škole speciální nebo v přípravném stupni základní školy speciální.

Název školního vzdělávacího programu Škola pro radost vychází ze skutečnosti, že pro všechny děti je důležitá radost z úspěchu a jedinečnost aktuálního prožitku. Musíme proto přijmout dítě takové, jaké je. Společně hledat cestu, jak začlenit zdravotně postiženého jedince do společnosti. Čím je postižení hlubší, tím je tento úkol složitější. Hlavním předpokladem úspěšnosti je vytvoření vztahů důvěry mezi pedagogem, žákem a rodičem, aby nikdo nebyl přehlížen, vylučován a diskriminován jen proto, že je jiný než ostatní.

Školní vzdělávací program Škola pro radost obsahuje dva díly, které jsou zpracovány podle stupně mentálního postižení žáků a jsou navzájem plně prostupné:

I. díl - vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

II. díl - vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.

Současné obsahové i organizační změny ve školství umožňují prakticky všem mentálně postiženým dětem získávat vzdělání, odpovídající jejich schopnostem. Na základní škole speciální si mohou žáci osvojit základy vzdělání.

Výchovně vzdělávací cíle a priority jsou přizpůsobeny zvláštnostem, možnostem a potřebám zdravotně postižených žáků. Hlavní důraz klademe na praktické činnosti a dovednosti, sebeobsluhu, rozvoj sociálních a komunikačních schopností. Samozřejmostí je individuální přístup ke všem žákům. Žáci s více vadami mají při výuce k dispozici pedagogického asistenta. Mají také vypracovaný individuální vzdělávací plán, který je konzultován a schválen pracovníkem SPC, rodiči, ředitelem školy a obnovuje se každý školní rok.

Pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením je třeba vytvořit optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru, klidné a nestresující prostředí poskytující pocit jistoty a bezpečí, umožňující koncentraci na práci. Uspokojováním nejen základních potřeb, ale i potřeb psychických a sociálních je dán předpoklad úspěšného vývoje tak, aby v rámci svých možností žáci dosáhli cílů základního vzdělávání.

Priority ve výchově a vzdělávání žáků

Školní vzdělávací program klade důraz na vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Hlavním východiskem práce učitele základní školy speciální je důkladné poznávání žáka, jeho schopnosti, psychické možnosti a individuální zvláštnosti.

Zaměřením jsme základní škola speciální, tj. preferujeme výuku pracovního vyučování a pracovních činností, s úmyslem co nejlépe připravit žáky pro sebeobsluhu, případně pro další vzdělávání. Důležité je u žáků vypěstovat správné pracovní návyky, dodržování pracovních postupů, údržbu pracovního nářadí a náčiní, obsluhu jednoduchých nástrojů a přístrojů, a také péči o zdraví a ochranu při práci.

Žáci by měli získat základní znalosti a vědomosti ze všeobecně vzdělávacích předmětů. Měli by srozumitelně komunikovat ústní i písemnou formou, být zruční a pokud možnou i fyzicky zdatní.

Ve výuce je důležité navozovat praktické situace, se kterými se žáci v běžném životě budou setkávat. Chceme žáky učit takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v praxi.

Žáky vedeme k týmové práci, ke vzájemné pomoci a soudržnosti, k respektování názoru a práce ostatních.

Žáky učíme využívat komunikační a informační technologie k rozšíření jejich znalostí v různých předmětech. Snažíme se žákům objasnit, jak jsou tyto technologie užitečné při vyhledávání různých potřebných informací, které se již nemusí encyklopedicky učit. Základy práce s počítačem a Internetem se stávají novou součástí našeho učebního plánu.

U každého jedince rozvíváme vlohy a nadání, které u něj objevíme (hudební, výtvarné, pohybové aj.). Dáváme mu možnost vyniknout v třídním kolektivu i na veřejných kulturních představeních – besídky, soutěže, akademie, sportovní hry mládeže.

Považujeme za nutné ukazovat dětem cestu ke zdravému životnímu stylu a plnohodnotnému způsobu života. Žáky vedeme k pomoci slabším a respektování určitých daných pravidel – školní řád, pravidla bezpečnosti silničního provozu, pravidla vzájemného soužití mezi lidmi apod.

Plněním esteticko-výchovných úkolů ve výtvarné výchově přispíváme k výchově kladných stránek člověka, vytváříme citlivý vztah ke kráse, kultivování estetického vkusu, rozvoji fantazie. Seznamujeme žáky s předními ilustrátory dětských knih.

Vedeme žáky (ve shodě s jejich věkem, mentálním postižením a pohybovými možnostmi) od spontánního a hravého pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě, soutěžím a sportu (plavání, turistika, atletika).

Provádíme kvalifikovanou individuální logopedickou péči zejména u žáků s těžšími logopedickými vadami. V těchto případech je při nácviku výslovnosti nezbytná dobrá spolupráce s rodinou. Tuto oblast chceme nadále rozvíjet, poněvadž v ní máme dobré výsledky a zkušenosti.

Výchova a vzdělávání zdravotně postižených žáků je činnost časově, psychicky i fyzicky náročná a vyčerpávající jak pro pedagoga, tak i pro rodiče. Ne vždy přináší očekávané výsledky, které by mohly být zdrojem uspokojení a motivací k další činnosti. Přesto je to jediná účinná forma terapie a začlenění zdravotně postiženého jedince do života. Skutečnost, že každý z nich má možnost naplnit své právo na vzdělání, je významnou hodnotou nejen pro žáky, ale i pro jejich rodiny, okolí i celou společnost.

3.2. Pojetí školního vzdělávacího programu

Záměrem našeho školního vzdělávacího programu je proměnit školu v takové prostředí, kde se dětem s velmi různými vzdělávacími potřebami dostává kvalifikované vzdělávací péče, a kde se zároveň cítí bezpečně a spokojeně.

Chceme, aby škola byla místem, kde děti získají zdravé sebevědomí a schopnost sebehodnocení. Chceme žákům zprostředkovat důležité kompetence s ohledem na rozdílnost jejich rozumových schopností, schopností učení a pracovních výsledků. Ke každému žákovi je třeba přistupovat individuálně, respektovat jeho možnosti a pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jeho osobnosti.

Hlavním úkolem vzdělávání žáků na *prvním stupni* je tedy adaptace žáka na nové prostředí, nový styl práce a upevňování základních hygienických návyků a vytváření sociálních návyků. Dále pak získávání vědomostí, dovedností, návyků, na které budou navazovat na druhém stupni.

Na *druhém stupni* základního vzdělávání se zaměříme na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života.

Důraz klademe na rozvíjení sociálních a komunikačních schopností a na vytváření praktických dovedností. Program je upraven tak, aby žáci v různém pásmu se středně těžkým mentálním postižením a s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami, za podpory speciálně pedagogických metod, vyváženého působení na jejich rozvoj v oblasti kognitivní, sociální, emocionální i volní, mohli dosáhnout co nejvyšší možné úrovně osobnostních kvalit.

3.3. Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

Vzdělávání žáků probíhá za podmínek uplatňování speciálně pedagogických přístupů, metod a forem, odpovídajících vývojovým a osobnostním zvláštnostem žáků.

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k učení

Vedení dětí k dosažení cíle:

- častým opakováním osvojit dovednosti a návyky nutné pro běžný život
- dávat si věci do souvislosti
- dbát na dodržování ustálených pracovních postupů

Podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru a k řešení problémů

Vedení dětí k dosažení cíle:

- umět si zorganizovat konkrétní činnost na základě stereotypu chování pro uplatnění v konkrétních životních situacích
- chápat návaznost minulosti a současnosti
- umět se přijít poradit za lidmi ze svého okolí

Vést žáky ke všestranné a účinné komunikaci

Vedení dětí k dosažení cíle:

- rozumět a domluvit se verbálně popřípadě neverbálně
- umět vyjádřit vlastní názor
- být schopen promluvit na veřejnosti
- navazovat a udržovat kontakty
- využívat systém augmentativní a alternativní komunikace
- využívat informační techniky

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Vedení dětí k dosažení cíle:

- zažít uspokojení ze společných výsledků práce
- být houževnatý v případě obtíží
- být schopen práce v týmu
- organizovat svou vlastní práci
- hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti ostatních

Připravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti

Vedení dětí k dosažení cíle:

- vyjádřit své požadavky a potřeby
- zafixovat si základní principy, jimiž se společnost řídí
- být zodpovědný za své chování a činy

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí, k přírodě

Vedení dětí k dosažení cíle:

- aktivně se podílet na ochraně životního prostředí
- rozpoznat nesprávné a protispolečenské jednání a chování
- podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách v rámci života školy

Učit žáky chránit vlastní zdraví i zdraví jiných

Vedení dětí k dosažení cíle:

- pečovat o vlastní zdraví a bezpečí
- zorganizovat si denní režim ve smyslu dodržování zdravého životního stylu
- dodržovat pravidla bezpečnosti při práci
- zhodnotit chování související s možným sexuálním zneužíváním

Vést žáky k ohleduplnosti k jiným lidem a učit je žít společně s ostatními lidmi

Vedení dětí k dosažení cíle:

- vnímat kulturní tradice a tradice různých skupin ve společnosti
- být tolerantní k minoritním skupinám společnosti a jejich kultuře
- respektovat názor lidí s jinými duchovními hodnotami

Pomáhat žákům poznávat své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování v osobním i pracovním životě

Vedení dětí k dosažení cíle:

- vyzkoušet si konkrétní sebeobslužné činnosti
- osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky potřebné pro běžný občanský život
- odhadnout své schopnosti pro výkon možného podporovaného zaměstnání

3.4. Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člověka ve společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením je jejich vybavení souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.

Vytváření klíčových kompetencí musí důsledně respektovat individuální zvláštnosti, schopnosti a možnosti žáků. K jejich utváření a rozvíjení proto musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Klíčové kompetence mají žákům pomoci k získání základů vzdělání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, je pouze základem pro další celoživotní učení člověka.

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků se středně těžkým mentálním postižením je kladen důraz podle důležitosti na klíčové kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní, dále pak na kompetence k učení, kompetence k řešení problémů a kompetence občanské.

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- vhodně komunikuje se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- dokáže formulovat otázky a odpovědi
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- orientuje se v běžně užívaném textu, záznamu a obrazovém materiálu
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- vyjadřuje své postoje a názory, vhodnou formou je obhajuje
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- získané komunikační dovednosti uplatňuje k vytváření dobrých vztahů se svým okolím a ke společenské integraci

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- je schopen zapojit se do jednoduchých sociálních aktivit v činnosti školy
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- má vypěstované přiměřené sebevědomí
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- je schopen pracovní vytrvalosti a převládá snaha dokončit pracovní výkon
- dokáže pracovat v kolektivu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- má konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí
- přijímá posouzení výsledků své práce
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá naučené metody a další pomocné techniky včetně mnemotechnických pomůcek
- ovládá základy čtení, psaní a počítání podle svých možností a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky
- orientuje se v praktickém životě, dokáže využívat běžně používané termíny, znaky a symboly
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků
- ovládá elementární způsoby práce s počítačem
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší samostatně běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonává životní překážky
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- respektuje individuální zvláštnosti svých spolužáků
- má, podle svých možností, určitou míru odpovědnosti za své jednání a chování
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- uvědomuje si význam ochrany životního prostředí, třídění odpadu a kladného vztahu k přírodě
- chrání své zdraví, má vytvořený jasný názor na užívání návykových látek
- uvědomuje si význam zdravého životního stylu pro svůj budoucí život
- dokáže zvládat, podle svých schopností, krizové situace a stavy ohrožující život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

3.5. Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení

U žáků s kombinovaným postižením (mentálním postižením a dalším zdravotním postižením – tělesným, zrakovým, sluchovým, těžkými vadami řeči a autismem) uplatňujeme při vzdělávání speciálně pedagogické postupy a alternativní metody výuky. Vzdělávání těchto žáků vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí a využití všech podpůrných opatření.

Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb a posuzování možností vzdělávání jednotlivých žáků spolupracujeme, se souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců žáka, se speciálně pedagogickými centry.

Podmínky vzdělávání žáků s kombinací postižení

Při plánování a realizaci vzdělávacího procesu vycházíme z konkrétního zjištění a popisu speciálních vzdělávacích potřeb a možností žáků.

Pro úspěšné vzdělávání žáků s kombinací postižení zabezpečujeme:

- uplatňování zdravotního hlediska a respektování individuality a potřeb žáka
- využívání všech podpůrných opatření při vzdělávání žáka a vytváření podnětného a vstřícného školního prostředí
- v případě potřeby žáka, v souladu s právními předpisy, působení asistenta pedagoga a osobního asistenta ve třídě
- výuku ve všech předmětech pedagogickým pracovníkem s příslušnou kvalifikací
- zohlednění druhu, stupně a míry postižení při hodnocení výsledků vzdělávání
- odstranění architektonické bariéry a provádíme potřebné změny, případně úpravy školního prostředí
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a s odborníky z jiných resortů při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů
- spolupráci s ostatními školami, které vzdělávají žáky se stejným druhem postižení

3.6. Zařazená průřezová témata

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

<u>OSOBNOSTNÍ ROZVOJ</u>	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Rozvoj schopností poznávání	Čtení	Počty	Čtení		Čtení		Počty			
Sebepoznání a sebepojetí			VU							
Seberegulace a sebeorganizace									VKZ	
Psychohygiena		TV								
<u>SOCIÁLNÍ ROZVOJ</u>										
Poznávací schopnosti			VU							
Mezilidské vztahy						TV				
Komunikace		ŘV				ŘV		ŘV		
Spolupráce a soutěživost								TV		
<u>MORÁLNÍ ROZVOJ</u>										
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti										VKZ
Hodnoty, postoje, praktická etika				VU						VKZ

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Občanská společnost a škola										VL
Občan, občanská společnost a stát										VL
Formy participace občanů v politickém životě										VL

3. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Ekosystémy					VU					PŘ
Základní podmínky života							PŘ	PŘ		PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí						VU			PŘ	
Vztah člověka k prostředí									PŘ	

3.7. Poskytování poradenských služeb ve škole

Vymezení poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovný-kariérový poradce ve spolupráci se školním metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli – speciálními pedagogy a ostatními pedagogickými pracovníky školy. Tito pedagogové poskytují metodickou a konzultační podporu žákům a jejich rodičům ve spolupráci se specializovanými poradenskými pracovišti ve školství,

tj. pedagogicko-psychologickými poradnami (PPP), speciálně pedagogickými centry (SPC), se středisky výchovné péče (SVP), odbornými lékaři a dále mimo školství zejména s informačně-poradenskými středisky úřadů práce.

Tým poradenských pracovníků školy každoročně zpracovává a aktualizuje školní program pedagogicko-psychologického poradenství. Konzultujeme jej s pracovníky specializovaných poradenských pracovišť.

Školní program (strategie) pedagogicko-psychologického poradenství se v oblasti poradenských služeb zaměřuje především na následující cíle:

- poradenství žákům v oblasti osvojování klíčových kompetencí,
- poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při školní neúspěšnosti, řešení neprospěchu žáka, podpora ve zlepšení prospěchu, stanovení výuky podle IVP
- porada při řešení a prevenci sociálně-patologických jevů u žáka, pomoc rodině při řešení problémů,
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí,
- podpora při integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných v určité oblasti, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- kariérové poradenství a volba školy pro další profesní uplatnění
- metodická podpora učitelů při řešení aktuálních problémů u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,
- poskytování informací o dalších službách ostatních poradenských zařízení a spolupráce s odbornými institucemi.

Výchovný poradce je rodičům i žákům k dispozici ve svých konzultačních hodinách nebo podle individuální potřeby.

Podmínkou pro poskytnutí poradenské služby nezletilému žákovi je souhlas jeho zákonných zástupců. Souhlasu zákonného zástupce není třeba v případech, kdy je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví žáka nebo osob v jeho okolí a v případech, kdy soud požádá o psychologické vyšetření žáka.

Výchovný-kariérový poradce

Výchovný-kariérový poradce ve své poradenské činnosti ve velké míře spolupracuje s třídním učitelem. O těchto činnostech vede písemnou dokumentaci.

Poradenské činnosti:

- kariérové poradenství žákům a rodičům žáků při rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze žáků
- individuální šetření k volbě povolání a orientace ve světě práce
- nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání
- informační materiály o středním školství a trhu práce
- organizace přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC, SVP) při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy
- zajišťování skupinových návštěv žáků školy v IPS ÚP
- exkurze žáků do vybraných školských zařízení
- vyhledávání a šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, příprava návrhů na IVP a na další péči o tyto žáky
- zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky žáků (vstupní i průběžné)
- koordinace poskytování poradenských služeb žákům se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole a se školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.

Školní metodik prevence

Školní metodik prevence ve své poradenské činnosti úzce spolupracuje s třídním učitelem a rodiči. O těchto činnostech vede písemnou dokumentaci.

Poradenské činnosti:

- vytváří společně s pedagogickým týmem „ Školní preventivní strategii “ pro daný školní rok a zajišťuje jeho realizaci
- zajištění kontaktu s oddělením péče o dítě příslušného úřadu městské části a kurátorem pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti
- monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech svolává setkání s rodiči, konzultace se žáky a nabízí podporu a poradenství
- využívá vybrané peer programy z nabídky SVP a na jejich příkladech informuje o možných problémech
- vede databázi spolupracovníků pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy,SVP, PPP, zdravotnická zařízení, policie, orgány sociální péče a další zařízení).

4. Učební plán

DÍL I.

Školní učební plán pro 1. stupeň										
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník						Celkem předměty	z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.	6.		
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	2	2	3	3	3	3	16	-
	Psaní	Psaní	2	2	2	2	1 + 1	1 + 1	12	2
	Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12	-
Matematika a její aplikace	Matematika	Počty	2	2	2	2 + 1	2 + 1	2 + 1	15	3
Informační a komunikační technologie		Práce na počítači	-	-	-	-	1	1	2	-
Člověk a jeho svět		Věcné učení	2	2	3	3	3	3	16	-
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1 + 1	1 + 1	2	1 + 1	2	2	12	3
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1 + 1	1 + 1	2	1	2	2	11	2
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	18	-
Člověk a svět práce		Pracovní výchova	3	3	3	4	4	4	21	-
Celková povinná časová dotace			20	20	22	23	25	25	135	10
z toho volná disponibilní časová dotace			2	2	0	2	2	2	10	10

DÍL I.

Školní učební plán pro 2. stupeň								
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obory	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem předměty	z toho DČD
			7.	8.	9.	10.		
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	3	3	3	3	12	-
	Psaní	Psaní	2	2	2	1 + 1	8	1
	Řečová výchova	Řečová výchova	1	1	1	1	4	-
Matematika a její aplikace	Matematika	Počty	3 + 1	3 + 1	3 + 1	3 + 1	16	4
Informační a komunikační technologie		Práce na počítači	1	1	1	1	4	-
Člověk a společnost		Vlastivěda	2	2	2	2	8	-
Člověk a příroda		Přírodověda	3	3	3	3	12	-
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1 + 1	1 + 1	6	2
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	8	4
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	-	-	1	1	2	-
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	3	3	3	3	12	-
Člověk a svět práce		Pracovní výchova	5	5	6	6	22	-
Celková povinná časová dotace			27	27	30	30	114	11
z toho volná disponibilní časová dotace			2	2	3	4	11	11

DÍL II.

Školní učební plán pro základní vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením pro 1. – 10. ročník

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	10.r.	Počet hodin týdně	Disponibilní časová dotace
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	-
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	-
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	40	10
Umění a kultura	Hudební výchova	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	10	10
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	-
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	-
	Rehabilitační tělesná výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	-
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	-
		21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	190	20
Celková povinná časová dotace												210	

4.1. Poznámky k učebnímu plánu pro DÍL I

Jazyková komunikace

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Čtení* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Psaní* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání a realizujeme jej v menších časových celcích. Je posílen v 5. 6. a 10. ročníku z disponibilní časové dotace. *Řečová výchova* je realizována jako samostatný vzdělávací obor ve všech ročnících základního vzdělávání

Matematika a její aplikace

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Matematika* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Od 4. do 10. ročníku je posílena v každém ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Informační a komunikační technologie* je realizován na 1. stupni ve druhém období a na 2. stupni základního vzdělávání. Výuka probíhá v počítačové pracovně.

Člověk a jeho svět

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a jeho svět* je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.

Člověk a společnost

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání.

Člověk a příroda

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání.

Umění a kultura

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů *Hudební výchova* a *Výtvarná výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Oba obory jsou posíleny z disponibilní časové dotace.

Člověk a zdraví

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Zařazujeme plavecký výcvik a kondiční plavání.

Zdravotní tělesná výchova je součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Tělesná výchova*, jejíž prvky jsou preventivně využívány v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví* je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání.

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a svět práce* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Průřezová témata

Vybraná průřezová témata jsou zařazena na 1. i 2. stupni (viz tabulka PT). Průřezová témata zařazujeme do výuky jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

4.2. Poznámky k učebnímu plánu pro DÍL II

Člověk a komunikace

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Rozumová výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Rozumová výchova* má komplexní charakter a je členěn do složek: Rozvíjení poznávacích schopností, Rozvíjení logického myšlení a paměti a Rozvíjení grafických schopností.

Vzdělávací obor *Řečová výchova* zahrnuje tematický okruh Rozvíjení komunikačních dovedností a realizujeme jej v menších časových celcích. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Řečová výchova* realizujeme v individuálních případech také nonverbálními komunikačními metodami.

Člověk a jeho svět

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a jeho svět* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání a je posílen ve všech ročnících o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Umění a kultura

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů *Hudební výchova* a *Výtvarná výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Obor *Hudební výchova* je posílen ve všech ročnících o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Člověk a zdraví

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Pohybová výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání a je dotován dvěma hodinami týdně. Prvky *Zdravotní tělesné výchovy* zařazujeme do hodin pohybové výchovy. Vzdělávací obor *Rehabilitační tělesná výchova* je alternativní formou zdravotní tělesné výchovy a je realizován jako samostatný předmět ve všech ročnících základního vzdělávání.

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Pracovní výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

5. Učební osnovy - Díl I.

5.1. JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyková komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním.

U žáků, u nichž je verbální komunikace omezena nebo nemožná, bude používán systém alternativní a augmentativní komunikace, který se pokouší kompenzovat projevy závažných komunikačních poruch. Vhodné prostředky této komunikace budou vybírány individuálně, nejčastěji to bude sociální čtení, piktogramy, dorozumívání mimikou a gestikou, popřípadě pomocí počítače.

Vzdělávací oblast zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení a psaní.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Čtení, Psaní a Řečová výchova**. Z těchto vzdělávacích oborů jsou vytvořeny povinné **vyučovací předměty Čtení, Psaní a Řečová výchova**.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj :	Rozvoj schopností poznávání	1., 3., 5. r.
Sociální rozvoj :	Komunikace	2., 6., 8. r.

5.1.1. Čtení

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Čtení** je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Obsahem **Čtení** je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. V případě potřeby se používají alternativní způsoby čtení. V prvních dvou ročnících je vyučován 2 hodiny týdně, od třetího do desátého ročníku 3 hodiny týdně.

Některá témata ve **Čtení** jsou realizována formou krátkodobých projektů, při nichž dochází k propojování žáků různých ročníků (akademie, besídky). Dalším způsobem naplňování cílů vyučovacího předmětu **Čtení** je i práce s knihou a časopisy .

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Čtení** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Čtení** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence komunikativní

- Využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky,
- orientovat se v běžně užívaném textu, záznamu a obrazovém materiálu.

Kompetence sociální a personální

- Mít základní představu o vztazích mezi lidmi,
- podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách,
- uplatňovat základní návyky společenského chování.

Kompetence k učení

- Používat termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života,
- ovládat základy čtení a využívat je ke svému vzdělávání,
- používat učebnice, učební materiály a učební pomůcky.

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Čtení	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, dělení slov na slabiky s užitím říkadel a rozpočítadel, dechová a artikulační cvičení	1. - 3.	OSV – OR Rozvoj schopností poznávání (1. ročník)
číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik	vyvozování hlásek a písmen, čtení slabik, skládání slov ze slabik, čtení dvojslabičných slov	1. - 3.	
tvořit věty podle obrázků	čtení obrázků tvoření vět k obrázkům	1. - 3.	
orientovat se na stránce i na řádku	řazení předmětů zleva doprava, čtení obrázků v řádku, orientace na řádku, prostorová a směrová orientace (nahore, dole, na začátku, na konci, nad, pod)	1. - 3.	
chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem	poslech pohádek, veršů a říkadel, koncentrační cvičení, chápaní obsahu vět	1.- 3.	OSV – OR Rozvoj schopností poznávání (3. ročník)

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Čtení	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák by měl: zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen	upevňování čtení slov z nižších ročníků, vyvozování nových hlásek a písmen, čtení probraných nových hlásek a písmen	4. – 6.	
rozlišovat stejně znějící slova různého významu	analyticko – syntetické činnosti, čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou (mám, sám, tam)	4. – 6.	
umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek	reprodukce textu podle obrázku, reprodukce textu podle návodných otázek	4. – 6.	
orientovat se ve větě	diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového vnímání směrová orientace (na, ve, do, vlevo, vpravo), orientace ve větě, orientace ve větě tichým čtením	4. – 6.	OSV – OR Rozvoj schopností poznávání (5. ročník)
číst s porozuměním jednoduché věty	diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového vnímání, čtení slabik, slov a snadných vět s porozuměním	4. – 6.	
přednášet krátké říkanky a básničky	nácvik krátkých říkanek a básniček	4. – 6.	

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Čtení	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
číst všechna tiskací i psací písmena	postupné osvojování a upevňování hlásek a písmen	7. – 10.	
zvládat čtení krátkého jednoduchého textu	prohlubování čtenářských dovedností	7. – 10.	
orientovat se ve čteném textu	orientace v textu tichým čtením	7. – 10.	
zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text	poslech a reprodukce příběhů a pohádek základní literární pojmy – pohádka, pověst, divadlo, film	7. – 10.	
přednášet říkanky a básničky	recitace dramatizace rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň	7. – 10.	
získat pozitivní vztah k literatuře	čtení leporel a dětských knih seznámení s literaturou pro děti a mládež	7. – 10.	
orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků	čtení návodu k různým činnostem a návodu k použití na obalech výrobků sociální čtení	7. – 10.	

5.1.2. Psaní

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Psaní** je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Ve vyučovacím předmětu **Psaní** rozvíjíme grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Využíváme i alternativní nácvik psaní. Získáváním grafických dovedností, postupným zvyšováním kvality a rychlosti písma a praktickým využíváním získaných dovedností, dáváme žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Tento předmět je vyučován v každém ročníku 2 hodiny týdně, v 5., 6. a 10. ročníku je posílen o jednu hodinu disponibilní časové dotace.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Psaní** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Psaní** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence komunikativní

- Využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky,
- zvládat jednoduchou formu písemné komunikace.

Kompetence k učení

- Používat termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života,
- ovládat základy psaní a využívá je ke svému vzdělávání.

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Psaní	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
dodržovat správné držení psacího náčiní	nácvič správného držení psacího náčiní	1. - 3.	
vyvodit písmena podle obrázků	orientace na řádku a na stránce, rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace, vyvozování písmen podle obrázku	1. - 3.	
odlišovat délku samohlásek	krátké a dlouhé samohlásky	2. – 3.	
psát velká hůlková písmena	psaní velkých hůlkových písmen	1. - 3.	
psát a spojovat písmena a tvořit slabiky	rozeznávání hlásek a písmen	1. – 3.	
	psaní písmen	2. – 3.	
	psaní slabik	3.	
zvládat základní hygienické návyky spojené se psáním	základní hygienické návyky při psaní	1. – 3.	
napsat hůlkovým písmem své jméno	psaní jména hůlkovým písmem	3.	

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Psaní	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
psát písmena, která umí číst	rozvoj psychomotorických schopností, rozvoj grafomotorických dovedností, uvolňovací cvičení psaní písmen, která umí číst	4. – 6.	
opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova	opis a přepis slabik a slov se snadným hláskovým složením	4. – 6.	
	psaní krátkých slovních spojení	6.	
ovládat psaní hůlkového písma	psaní hůlkovým písmem	4. – 6.	
psát písmena a slabiky podle diktátu	diktát písmen a slabik	4. – 6.	
	psaní snadných slov podle diktátu	6.	
opsat číslice	psaní číslic	4. – 6.	

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Psaní	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
dbát na čitelný písemný projev	zvyšování kvality písma správným napodobováním tvarů písmen a číslic, úprava psaného textu	7. – 10.	
psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu	diktát slabik a snadných dvouslabičných slov	7. – 10.	
opsat slova a jednoduché věty	opis slov, která žáci čtou, opis jednoduchých vět	7. – 10.	
napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy	psaní jednoduchých sdělení podle předlohy	7. – 10.	
přepsat krátký jednoduchý text	přepis slov, přepis snadných vět, přepis jednoduchých textů, psaní na PC	7. – 10.	
podepsat se psacím písmem	nácvik psaní vlastního jména psacím písmem	7. – 10.	
napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru	psaní adresy podle vzoru, psaní pohlednice, krátké korespondence, přání, jednoduché sdělení na PC	7. – 10.	
psaní číslic i podle nápovědy	psaní číslic, psaní číslic podle diktátu	7. – 10.	

5.1.3. Řečová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Řečová výchova** je na prvním stupni vyučován 2 hodiny týdně, na druhém stupni jednu hodinu týdně. Neomezuje se striktně na stanovený počet vyučujících hodin, ale je nedílnou součástí všech předmětů a prolíná veškerou školní činností. **Řečová výchova** je zaměřena na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjení komunikačních dovedností žáků. Tyto jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání. **Řečová výchova** se dále zaměřuje také na edukaci a reedukaci řeči. Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Řečová výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Řečová výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence komunikativní

- Vhodně komunikovat se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu přiměřeně svým schopnostem,
- vyjadřovat své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem,
- vyjadřovat své postoje a názory, vhodnou formou je obhajovat.

Kompetence sociální a personální

- Být schopen zapojit se do jednoduchých sociálních aktivit v činnosti školy,
- navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky,
- respektovat druhé lidi.

Kompetence k učení

- Orientovat se v praktickém životě,
- dokázat využívat běžně používané termíny, znaky a symboly.

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Řečová výchova	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
reprodukovat jednoduché říkanky a básničky	dechová, hlasová a artikulační cvičení, říkanky, básničky, rytmizace	1. – 3.	OSV – SR Komunikace (2. ročník)
odpovídat na otázky slovem, větou	rozvíjení slovní zásoby, stavba věty, tvoření vět, edukace a reedukace řeči	1. – 3.	
dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů	poslech předčítaného textu rozvíjení fonemického sluchu	1. – 3.	
popsat jednoduché obrázky	popisy obrázků	1. – 3.	
reprodukovat krátký text podle otázek	reprodukce dramatizace otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek	1. – 3.	

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Řečová výchova	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy	rozvoj slovní zásoby reprodukce textů podle osnovy	4. – 6.	
vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek	vyprávění podle otázek výslovnost	4. – 6.	
vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku	intonace vyprávění podle obrázku	4. – 6.	
popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek	popis osob , věcí za pomoci otázek	4. – 6.	
domluvit se v běžných situacích	konverzační cvičení orientace v sociálních situacích	4. – 6.	OSV – SR Komunikace (6. ročník)
zvládat slovní formy společenského styku	slovní formy společenského styku rozvoj komunikace	4. – 6.	
dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	dramatizace hudební, pohybová a rytmická průprava	4. – 6.	

Oblast Jazyková komunikace	Předmět Řečová výchova	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost	základy techniky mluveného projevu – správné dýchání, výslovnost, intonace, rytmizace	7. – 10.	
používat věty se správnými gramatickými strukturami	gymnastika mluvidel rozšiřování slovní zásoby	7. – 10.	
dbát na kulturu mluveného projevu	kultura mluveného projevu mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	7. – 10.	
komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace	konverzační cvičení základní komunikační pravidla orientace v sociálních situacích	7. – 10.	OSV – SR Komunikace (8. ročník)
popsat děje, jevy a osoby na obrázcích	popis osob, jevů a dějů na obrázku	7. – 10.	
vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity	vyprávění o vlastních zážitcích a příhodách popis svých pocitů	7. – 10.	
převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení	vyprávění popis divadelního nebo filmového představení převyprávění vyslechnutého příběhu	7. – 10.	

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast je založena na praktických činnostech a dovednostech. Směřuje k využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorovou představivost. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Žáci se učí používat běžně dostupné matematické pomůcky včetně kalkulačků. Vyučovací předmět matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci se seznamují se základními geometrickými tvary a tělesy, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace** je rozdělen na tematické okruhy:

- *Řazení a třídění předmětů*
- *Čísla a početní operace*
- *Závislosti, vztahy a práce s daty*
- *Základy geometrie*

V tematickém okruhu *Řazení a třídění předmětů* se žáci postupně učí tvořit skupiny podle velikostí, řadit předměty podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí si prostorovou a směrůvou orientaci, logické myšlení a paměť, učí se chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy.

Tematický okruh *Čísla a početní operace* je zařazen na 1. stupni i na 2. stupni. Žáci se postupně seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, vytváří si konkrétní představu čísel, osvojují si postupy základních matematických operací. Jedná se především o sčítání, odčítání, násobení. Získané dovednosti jsou procvičovány a upevňovány při manipulaci s mincemi a bankovkami.

V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* se žáci učí třídění a seskupování dat podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Osvojují si základy měření, seznamují se s časovými souvislostmi, určují čas, učí se základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.

V tematickém okruhu *Základy geometrie* žáci rozeznávají a pojmenovávají základní geometrické tvary, poznávají geometrická tělesa, která se vyskytují v jejich okolí. Učí se zacházet s geometrickými pomůckami.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika** je realizován ve **vyučovacím předmětu Počty**.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj : Rozvoj schopnosti poznávání

2., 7. r.

5. 2.1. Počty

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Počty** poskytne žákům takové matematické vědomosti a dovednosti, které jim umožní řešit základní početní problémy a úkoly, s nimiž se budou setkávat v praktickém životě popřípadě v pracovním procesu.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Na 1. stupni je vyučovací předmět **Počty** posílen ve 2. období o jednu hodinu disponibilní časové dotace v každém ročníku. Na 2. stupni je výuka také posílena o jednu hodinu disponibilní časové dotace ve všech ročnících..

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Počty** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáka ve vyučovacím předmětu **Počty** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence komunikativní

- Rozumět jednoduchému matematickému sdělení,
- rozvíjet paměť a logické myšlení prostřednictvím matematických operací.

Kompetence sociální a personální

- V jednoduchých situacích rozvíjet spolupráci při společném řešení úkolů.

Kompetence pracovní

- Pracovat podle návodu nebo předem stanoveného postupu.

Kompetence k učení

- Ovládat základy počítání podle svých možností a využívat je v běžném životě,
- používat učebnice, učební materiály a učební pomůcky,
- dokázat využívat běžně používané matematické termíny, znaky a symboly.

Kompetence k řešení problémů

- Dokázat řešit jednoduché matematické problémy v praxi,
- být vytrvalý při hledání řešení úlohy,
- rozvíjet paměť a logické myšlení prostřednictvím matematických operací.

Oblast Matematika a její aplikace	Předmět Počty	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
orientovat se v pojmech všechno-nic, hodně-málo, malý-velký, dlouhý-krátký, stejně-více-méně, široký-úzký	porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií	1. – 3.	
orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře-dole,	úlohy na orientaci v prostoru, prostorová představivost, úlohy na orientaci na ploše	1. – 3.	OSV – SR Rozvoj schopnosti poznávání (2. ročník)
řadit předměty zleva doprava	úlohy na orientaci na ploše	1. – 3.	
třídít předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu	manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti, třídění podle různých kritérií	1. – 3.	
číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10	pojem čísel 1 – 5, čtení a zápis čísel 1 – 5, přiřazování čísel k prvkům a naopak	1. – 3.	
orientovat se v číselné řadě 1 až 10	číselná řada vzestupná a sestupná do 5	1. – 3.	
	číselná řada do 10	3.	
sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5	sčítání a odčítání v oboru do pěti, jednoduché slovní úlohy z praktického života, manipulace s předměty	2. – 3.	
znát matematické pojmy + , - , = a umět je zapsat	symboly + , - , = diktát jednoduchých příkladů	2. – 3.	
umět rozklad čísel v oboru do 5	rozklad čísla v oboru do 5	2. – 3.	
psát číslice 1–5 i podle diktátu	diktát čísel, psaní příkladů, psaní číslic do 5	1. – 3.	
používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	úlohy na orientaci v prostoru, prostorová představivost	1. – 3.	
modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	manipulační činnosti s konkrétními předměty	1. – 3.	
doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10	tabulky v oboru do 5	2. – 3.	
	tabulky, schémata a postupnosti v oboru do 10	3.	
uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	tabulky, schémata a postupnosti v oboru do 10 praktické slovní úlohy	3.	

Oblast Matematika a její aplikace	Předmět Počty	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)	poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)	1. – 3.	
rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech	rozlišování základních geometrických tvarů na různých předmětech	1. – 3.	
porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší	porovnávání délky předmětů, rozlišování pojmů kratší – delší, řešení praktických úkolů	1. – 3.	

Oblast Matematika a její aplikace	Předmět Počty	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší	porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, manipulace s předměty, třídění	4. – 6.	
rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed	úlohy na orientaci v prostoru, prostorová představivost, orientace na ploše	4. – 6.	
orientovat se na ploše	úlohy na orientaci na ploše	4. – 6.	
porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků	určování počtů, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy, používání mincí	4. – 6.	
třídít předměty podle pořadí ve skupinách	tvoření skupin prvků	4. – 6.	
přiřazovat předměty podle číselné řady	číselné řady, manipulační činnosti s konkrétními předměty	4. – 6.	

Oblast Matematika a její aplikace	Předmět Počty	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100	číselná řada 0 – 10, čtení a zápis čísel 0 - 10	4.	
	číselná řad 0 – 20, čtení a zápis čísel 0 - 20	5.	
	numerace do 100 po desítkách	6.	
umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku	rozklad čísel v oboru do 10	4.	
	rozklad čísel v oboru do 20	5.	
sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku	sčítání a odčítání v oboru do 10, manipulace s předměty, počítání prvků	4.	
	sčítání a odčítání v oboru do 20, manipulace s předměty, počítání prvků	5.	
psát čísla do 100	psaní čísel do 10	4.	
	psaní čísel do 20	5.	
	psaní čísel do 100	6.	
zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku	přičítání jednociferného čísla k dvoucifernému bez přechodu přes desítku ($50 + 2$) v oboru do sta, odčítání jednociferného čísla od dvouciferného ($56 - 2$) bez přechodu přes desítku v oboru do sta	6.	
zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu	diktát čísel a jednoduchých příkladů v oboru do 10	4.	
	diktát čísel a jednoduchých příkladů v oboru do 20	5.	
řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20	jednoduché slovní úlohy ze života žáků v oboru do 10	4.	
	jednoduché slovní úlohy z praktického života v oboru do 20	5.	
umět použít kalkulaátor	seznámení se s kalkulaátorem, jeho obsluha a nácvik použití	6.	

Oblast Matematika a její aplikace	Předmět Počty	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
používat výrazy vpravo – vlevo	úlohy na orientaci v prostoru, prostorová představivost	4. – 6.	
rozlišovat pojmy rok, měsíc, den	úlohy na orientaci v čase	4. – 5.	
určit čas s přesností na celé hodiny	jednotky času – hodina, určování času	5.	
znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram	poznání základních jednotek délky a hmotnosti řešení praktických úlohy na měření i vážení	6.	
doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20	tabulky v oboru do 10	4.	
	tabulky v oboru do 20	5. – 6.	
uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi	mince 1, 2, 5 Kč, manipulace s platidly	4.	
	mince (20 Kč, 50 Kč) a bankovky (50 Kč, 100 Kč), pojem dražší – levnější, slovní úlohy ze života žáků s použitím platidel	5. – 6.	
kreslit křivé a přímé čáry	kreslení křivých a přímých čar	4. – 6.	
poznat rozdíl mezi čarou a přímkou	poznávání čáry a přímky	4. – 6.	
používat pravítko při rýsování přímek	rýsování přímky	4. – 6.	
změřit délku předmětu	měření délky předmětů	6.	

Oblast Matematika a její aplikace	Předmět Počty	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100	číselná řada do 100, čtení, psaní čísel v oboru do 100 numerace do 1000 po stovkách, porovnávání čísel do 1000	7. – 8. 10.	
orientovat se na číselné ose	orientace na číselné ose v oboru do 100	7. – 8.	
sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru	sčítání dvou dvojciferných čísel bez přechodu přes desítku v oboru do sta ($53 + 20$, $53 + 21$) s použitím názoru, odčítání dvojciferných čísel bez přechodu přes desítku v oboru do sta ($96 - 30$, $96 - 31$)	9. – 10.	
používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky	manipulace s konkrétními předměty, zvládnutí násobkových řad do 100, násobení čísel 2, 5, 10	7. – 8.	
umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy	jednoduché slovní úlohy z praktického života a písemné příklady na sčítání a odčítání v oboru do 100	7. – 10.	
pracovat s kalkulátorem	funkce a obsluha kalkulátoru, počítání pomocí kalkulátoru	7. – 10.	
znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu	praktické úlohy na používání jednotek délky, hmotnosti, času, objemu	7. – 10.	
zvládat početní úkony s penězi	manipulace s penězi, slovní úlohy s použitím platidel	7. – 10.	
orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny	určování času s přesností na půlhodiny, v praktických úlohách i běžných situacích, seznámení se s digitálním zápisem času	7. – 8.	OSV – SR Rozvoj schopnosti poznávání (7. ročník)
doplňovat údaje v jednoduché tabulce	orientace a doplňování údajů v jednoduchých tabulkách podle daných kritérií	7. – 10.	

Oblast Matematika a její aplikace	Předmět Počty	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami	práce s pravítkem a tužkou	7. – 10.	
používat základní geometrické pojmy	základní geometrické pojmy	7. – 10.	
znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary	poznávání a pojmenování základních rovinných útvarů (kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník)	7. – 10.	
rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit	poznávání přímky a úsečky	7. – 8.	
měřit a porovnávat délku úsečky	rýsování úseček, měření úseček, porovnávání délky úseček	8. – 9.	
poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa	poznávání a pojmenování prostorových útvarů (krychle, koule, válec)	10.	

5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast obsahuje základy práce s počítačem a webovým prohlížečem. Žáci si prostřednictvím práce s textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni. Využívání tištěných i digitálních dokumentů vede k získávání zdrojů informací, usnadňování účinné komunikace.

Ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie je vytvořen povinný vyučovací předmět **Práce na počítači**.

5.3.1. Práce na počítači

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Práce na počítači** svojí obsahovou náplní vede k poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem. Součástí výuky je práce se vzdělávacími programy, vyhledávání informací na internetu a zvládnutí základních funkcí mobilního telefonu. Předmět je vyučován hodinu týdně od 5. do 10. ročníku.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Práce na počítači** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáka ve vyučovacím předmětu **Práce na počítači** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence komunikativní

- Získat základní dovednosti v oblasti informační gramotnosti,
- komunikovat prostřednictvím výpočetní techniky, zvládat jednoduchou formu písemné komunikace,
- chápat jednoduché texty, záznamy, obrazové materiály k probíranému učivu.

Kompetence sociální a personální

- Využívat možnosti počítače k prezentaci výsledků své práce.

Kompetence pracovní

- Dodržovat zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci s počítačem,

Kompetence k učení

- Ovládat elementární způsoby práce s počítačem s pochopením výhod v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- Pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností vyhledávat informace při řešení praktických problémů.

Oblast Informační a komunikační technologie	Předmět Práce na počítači	1. stupeň 2. období 5. – 6. r.	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práci s myší	monitor, klávesnice, myš; základy obsluhy počítače	5. – 6.	
dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky	5. – 6.	
zvládat psaní známých písmen na klávesnici	psaní písmen v textovém editoru	5. – 6.	
pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu	herní a zábavné výukové programy	5. – 6.	

Oblast Informační a komunikační technologie	Předmět Práce na počítači	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popř. pracovat se základními symboly alternativní komunikace	základní funkce textového a grafického editoru; symboly alternativní komunikace na počítači	7. – 10.	
zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy	výukové a herní programy	7. – 10.	
vyhledávat informace na internetu podle pokynů	možnosti vyhledávání informací pomocí internetu	9. – 10.	
zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, případně zprávy SMS	mobilní telefon a jeho obsluha, praktický nácvik	9. – 10.	
dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou	přídavná zařízení počítače, jejich účel, použití a obsluha tiskárny	9. – 10.	

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět učí žáky vnímat a správně pojmenovávat základní předměty, jevy a činnosti, s nimiž se setkávají v rodině, ve škole, v přírodě a ve společnosti. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vlastního pozorování žáka.

Nové znalosti a dovednosti si žáci postupně osvojují a rozšiřují a učí se je uplatňovat při řešení běžných životních situací. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět upevňuje v žácích pocit přátelství a vzájemné tolerance a s pomocí získaných dovedností je vede k co nejsamostatnější orientaci v okolním prostředí. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a jeho svět je členěn do tematických okruhů:

Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.

Tematické okruhy poskytují náměty pro pozorování, didaktické hry, rozvoj řeči a slovní zásoby. Jejich součástí jsou vycházky do přírody a výlety do okolí školy. Poznatky jednotlivých tematických okruhů se postupně rozšiřují a jsou základem pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se v něm bezpečně. Podle svých možností poznávají nejbližší okolí místa bydliště a školy a dále své znalosti rozšiřují o důležitá místa v obci, regionu, zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* se žáci učí základům společenského chování a jednání. Při praktických činnostech se žáci učí spolupracovat. Učí se, jak reagovat při setkání s neznámými lidmi a v krizových situacích.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat se v čase a určovat ho, rozlišovat děj v přítomnost, minulost a budoucnost. Důležitou složkou je praktické poznávání způsobu života v nejbližším okolí, návštěva významných historických památek v místě bydliště.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci prakticky sledují, k jakým změnám v přírodě dochází během ročních období. Vytvářejí si vztah k přírodě a učí se poznávat důležitost ochrany životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají sami sebe prostřednictvím svého těla. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti podle svých možností. Poznávají, co jejich zdraví prospívá, co ho poškozuje, a učí se o ně pečovat. Všechny poznatky tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jsou obsaženy na 1. stupni základní školy speciální ve **vyučovacím předmětu Věcné učení**.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj :	Poznávací schopnosti	3. r.
Osobnostní rozvoj :	Sebepoznání a sebepojetí	3. r.
Morální rozvoj :	Hodnota, postoje, praktická etika	4. r.

Environmentální výchova

Ekosystémy	5. r.
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	6. r.

5.4.1. Věcné učení

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Věcné učení** umožní žákům vnímat a pojmenovávat předměty a činnosti, s nimiž se denně setkávají ve svém nejbližším okolí. Zaměřuje se na sebeobsluhu, osobní hygienu, základní poznatky o svém domově a rodině, na změny přírody v průběhu celého roku, zásady bezpečnosti a základní pravidla společenského chování. Důležitou součástí výuky je vhodná prevence patologických jevů, která pomáhá vytvářet u dětí pocit osobního bezpečí a upevňovat zásady zdravého životního stylu.

Vyučování probíhá ve dvou hodinách v 1. a 2. ročníku a po 3 hodinách ve 3. – 6. ročníku. V souladu s učivem jsou zařazovány vycházky, návštěvy výstav, kulturních představení, důležitých institucí, památných budov a míst v okolí. Důraz je kladen na soustavné opakování a upevňování nových poznatků formou praktických cvičení.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Věcné učení** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Věcné učení** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- Chápat pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, mít zájem o získávání nových poznatků,
- používat termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi v životě.

Kompetence komunikativní

- Komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem,
- rozumět sdělení a reagovat na ně podle svých možností,
- vyjadřovat své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem.

Kompetence sociální a personální

- Orientovat se v prostředí, ve kterém žije,
- podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách,
- uplatňovat základní návyky společenského chování,
- uvědomovat si nebezpečí možného psychického a fyzického zneužívání vlastní osoby.

Kompetence občanské

- Dodržovat základní společenské normy a pravidla soužití,
- chránit své zdraví, dodržovat naučené stereotypy chování, zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí.

Kompetence k řešení problémů

- Překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem,
- vědět, na koho se obrátit o pomoc při řešení problémů.

Kompetence pracovní

- Mít osvojené hygienické návyky, zvládat sebeobsluhu podle svých možností.

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Věcné učení	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
znát název své obce a adresu bydliště	Domov a jeho okolí, adresa bydliště	1. – 3.	
zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí	Kulturní a historické zajímavosti v okolí bydliště, škola, prostředí školy, život ve škole a jejím okolí	1. – 3.	
poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí (domov, třída, škola)	Poznávání a pojmenování předmětů, činností, s nimiž se žáci ve třídě a ve škole setkávají	1. – 3.	
ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy	Bezpečnost chodců. Základy dopravní výchovy	1. – 3.	
LIDÉ KOLEM NÁS			
znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy	rodina, role členů rodiny, příbuzenské vztahy	1. – 3.	
znát jména spolužáků a svých učitelů	jména a příjmení žáků, jména a příjmení učitelů	1. – 3.	OSV – SR Poznávací schopnosti (3. ročník)
mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat	základní pravidla společenského chování	1. – 3.	
poznávat a pojmenovávat různé lidské činnosti	pracovní činnosti	1. – 3.	
vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi	osobní bezpečí – nácvik při modelových situacích	1. – 3.	
LIDÉ A ČAS			
zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer)	orientace v čase	1. – 3.	
znát rozvržení svých denních činností	rozvržení denních činností, režim dne	1. – 3.	
znát dny v týdnu	pojmenování dnů v týdnu	1. – 3.	
rozlišit roční období podle charakteristických znaků	kalendář přírody - roční období	1. – 3.	

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Věcné učení	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY			
popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pozorování změn v přírodě a počasí, osvojování základních pojmů označujících sledované předměty a jevy na základě konkrétního vnímání a s použitím obrázků	1. – 3.	
poznat nejběžnější druhy domácích zvířat	domácí zvířata a jejich hlasy	1. – 3.	
pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny	ovoce a zelenina	1. – 3.	
popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřka, vítr)	znaky ročních období: počasí	1. – 3.	
znát základní zásady pobytu v přírodě	chování v přírodě	1. – 3.	
ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu	osobní hygiena a sebeobsluha, denní režim	1. – 3.	
pojmenovat hlavní části lidského těla	lidské tělo, části lidského těla	1. – 3.	OSV – OR Sebepoznání a sebepojetí (3. ročník)
dokázat upozornit na své zdravotní potíže	nemoc, upozornění na své zdravotní potíže	1. – 3.	
vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a při koupání	bezpečnost při hrách v přírodě a při koupání	1. – 3.	

Oblast Člověk a jeho svět		Předmět Věcné učení	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy by měl:	Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
popsat cestu do školy podle otázek		okolní krajina, cesta do školy, charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích	4. – 6.	
znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště		obec, význačná místa a instituce v obci a jejím okolí, regionální zvláštnosti	4. – 6.	
sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest		vypravování poznatků a zážitků podle otázek	4. – 6.	
LIDÉ KOLEM NÁS				
dodržovat zásady bezpečnosti při hrách		pravidla dodržování bezpečnosti při hrách	4. – 6.	
dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády		mezilidské vztahy	4. – 6.	OSV – MR Hodnota, postoje, praktická etika (4. ročník)
projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků		vzájemné soužití v kolektivu	4. – 6.	
pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti		různé profese pojmenování pracovních činností běžného dne	4. – 6.	
rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých		nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence. Protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, zneužívání, týrání)	4. – 6.	
vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby		důležitá telefonní čísla	4. – 6.	
reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech		chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě	4. – 6.	
LIDÉ A ČAS				
poznat, kolik je hodin (celé hodiny)		určování času	4. – 6.	
rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)		orientace v čase: včera, dnes, zítra	4. – 6.	

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Věcné učení	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
znát roční období a měsíce	kalendář, měsíce v roce	4. – 6.	
porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků	naše země v dávných dobách a dnes (rozdíly ve způsobu života)	4. – 6.	
seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji	tradiční lidové svátky	4. – 6.	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
poznat rozdíly mezi stromy a keři	příroda v ročních obdobích sezónní práce na zahradě a na poli stromy a keře, ovocné, okrasné	4. – 6.	
poznat nejběžnější volně žijící zvířata	volně žijící zvířata, péče o zvířata a ptáky, chování živočichů	4. – 6.	
rozlišit listnaté a jehličnaté stromy	les, listnaté a jehličnaté stromy	4. – 6.	EVV – Ekosystémy (5. ročník)
vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí	negativní dopad lidské činnosti na přírodu	4. – 6.	
znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí	ochrana přírody, péče o životní prostředí	4. – 6.	EVV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (6. ročník)
ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy	osobní hygiena, sebeobsluha, zdravá strava a pitný režim, preventivní chování – zneužívání nebezpečných látek	4. – 6.	
dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže	nemoc, sdělení potíží, chování v době nemoci	4. – 6.	
vědět, na koho se obrátit o pomoc	osobní bezpečí, ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním, vyhledání pomoci	4. – 6.	
zvládnout ošetření drobného poranění	ošetření drobného poranění	4. – 6.	

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Věcné učení	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce	bezpečné chování v silničním provozu	4. – 6.	
reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	pravidla chování při mimořádných událostech	4. – 6.	

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost má nezastupitelnou roli v přípravě žáků na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je výchova k toleranci, respektování lidských práv, výchova k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost poskytuje žákům základní poznatky o vývoji lidstva i vlastního národa, seznamuje s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, ovlivňujícími dění ve společnosti. Žáci na základě konkrétního poznávání získávají základní vědomosti o životě ve společnosti, právech a povinnostech občanů.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost zahrnuje tematické okruhy:

- Historie našeho národa
- Člověk ve společnosti
- Poznatky o společnosti
- Péče o občana

Všechny poznatky tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a společnost jsou obsaženy na 2. stupni základní školy speciální ve **vyučovacím předmětu Vlastivěda**.

5.5.1. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Znalosti z **vlastivědy** pomáhají žákům vytvářet citový vztah k vlasti, k místu, kde se narodili a kde žijí. Vedou je k žádoucím vztahům k sobě samému, spolužákům i dospělým.

Vlastivěda poskytuje žákům základní poznatky o dějinném vývoji lidstva i vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost. Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Cílem je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování demokratické společnosti, o právech a povinnostech občanů.

Vede k toleranci vůči odlišným národům a rasám a k úctě k životu a odpovědnosti za své zdraví. S tím souvisí i znalost rizik, která vyplývají z rasistického jednání, vandalizmu, nechráněného pohlavního styku a požívání návykových látek.

Vlastivěda je vyučována na 2. stupni základní školy speciální od 7. ročníku do 10. ročníku 2 hodiny týdně. V souladu s učivem jsou zařazovány vycházky, návštěvy výstav, důležitých institucí, památných budov a míst v okolí. Soustavné opakování je nezbytným prostředkem k trvalému osvojení poznatků. Znalosti jsou pak upevňovány při praktickém poznávání během školních výletů.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Vlastivěda** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Vlastivěda** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- Používat učebnice, učební materiály a učební pomůcky,
- uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích.

Kompetence k řešení problémů

- Řešit známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností.

Kompetence komunikativní

- Komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem,
- vyjadřovat své názory a postoje, vhodnou formou obhajovat svůj názor,
- chápat jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazový materiál,
- využívat získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci.

Kompetence sociální a personální

- Uplatňovat základní návyky společenského chování,
- navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektovat druhé lidi,
- rozpoznávat nevhodné a rizikové chování, být seznámen s jeho možnými důsledky.

Kompetence občanské

- Mít povědomí o základních právech a povinnostech občanů,
- dokázat se chovat v krizových situacích, i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, podle pokynů kompetentních osob.

Kompetence pracovní

- Respektovat pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňovat kvalitu společné práce.

Zařazená průřezová témata

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola	10. r.
Občan, občanské společnost a stát	10. r.
Formy participace občanů v politickém životě	10. r.

Oblast Člověk a společnost	Předmět Vlastivěda	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
HISTORIE NAŠEHO NÁRODA			
poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	pravěk, život v pravěku	7.	
mít základní poznatky z období počátku českého státu	obrázky z dějin Staré pověsti české	7. – 9.	
vědět o významných osobnostech našich dějin	významné osobnosti našich dějin	7. – 10.	
mít představu o významných historických událostech v naší zemi	světové války vznik československého státu, vznik ČR vstup ČR do EU	8. – 10.	
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení rodinných příslušníků	rodina, funkce a struktura rodiny, rodinné tradice a zvyky, sváteční dny rodinného života, pamětihodnosti obce a jejího okolí, škola, vztahy ve škole, práva a povinnosti žáků	7. – 8.	
respektovat pravidla společenského soužití	mezilidské vztahy ve společnosti základní pravidla společenského chování	8. – 10.	
upevňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování	rovnoprávné postavení žen a mužů nebezpečí náboženských sekt	10.	
znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	úcta k člověku, pomáháme si, jak si udržet přátelství	8. – 10.	
vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu	lidské rasy a jejich rovnocennost, volný čas, život v partě, vandalismus jako společenský jev	8. – 10.	
Tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin	10.	VDO – Občan, občanská společnost a stát (10. ročník)

Oblast Člověk a společnost	Předmět Vlastivěda	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
POZNATKY O SPOLEČNOSTI			
znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele	prezident ČR, státní orgány a instituce, státní občanství, státní symboly	7. – 10.	VDO – Formy participace občanů v politickém životě (10. ročník)
být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů	základní lidská práva, práva dítěte a jejich ochrana, rodinné právo, týrané dítě, zneužívané dítě, šikana, diskriminace	10.	VDO – Formy participace občanů v politickém životě (10. ročník)
uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání	práva a povinnosti občana, policie, soudy, právní dokumenty občana, druhy a postihy protiprávního jednání, trestná činnost mládeže	10.	
být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU	evropská integrace, postavení ČR v rámci EU	10.	
PÉČE O OBCĀNA			
dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu	vzdělávání v ČR, právo na vzdělání, příprava pro profesní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost, pracovní úřady, finanční podpora v nezaměstnanosti peníze a jejich funkce, hospodaření s penězi, (pošta, obecní úřady, policie, knihovna, zdravotní středisko, kostel)	7. – 10.	VDO – Občanská společnost a škola (10. ročník)
rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	člověk a volný čas, kultura, volnočasové aktivity, nevhodné využívání volného času, ohrožení sociálně patologickými jevy, nebezpečí drog	7. – 10.	
vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany	zdravotní a sociální péče, systém zdravotní péče, zdravotní a sociální pojištění, sociální zabezpečení, orgány a instituce zdravotní a sociální péče	7. – 10.	

Oblast Člověk a společnost	Předmět Vlastivěda	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací	pomáhající organizace a jejich názvy, druhy služeb a postup při žádosti na využití služeb pomáhajících organizací	10.	
mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	důležitá telefonní čísla v případě mimořádných událostí, evakuační zavazadlo	7. – 10.	

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Vzdělávací obor **Člověk a příroda** zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Charakter výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi, poznávat přírodní podmínky nejen ve svém nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě. Vychází z osobních poznání žáků a jejich zkušeností.

Všechny poznatky vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou obsaženy na 2. stupni základní školy speciální ve **vyučovacím předmětu Přírodověda**.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Přírodověda** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Přírodověda** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Zařazená průřezová témata

Environmentální výchova

Ekosystémy	10. r.
Základní podmínky života	7., 8., 10. r.
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	9. r.
Vztah člověka k prostředí	9. r.

5.6.1. Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve vyučovacím předmětu **Přírodověda** žáci získávají základní znalosti o živé a neživé přírodě a jejím vlivu na člověka.

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován v 7. až 10. ročníku 3 hodiny týdně. Obsah učiva zahrnuje základní poznatky z přírodopisu, základní poznatky ze zeměpisu, základní poznatky z fyziky a základní poznatky z chemie. V souladu s učivem jsou zařazovány přírodovědné vycházky do okolí.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Přírodověda** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Přírodověda** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- Rozvíjet schopnosti vnímat přírodní zákonitosti,
- poznat příčiny přírodních jevů.

Kompetence k řešení problémů

- Vnímat vztahy a souvislosti mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou.

Kompetence sociální a personální

- Vytvářet pozitivní mezilidské vztahy.

Kompetence komunikativní

- Chápat termíny, znaky a symboly,
- vyjadřovat své názory na běžné jevy v přírodě.

Kompetence občanské

- Podílet se svým chováním na ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Soustředit se na pracovní výkon,
- dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví.

Oblast Člověk a příroda	Předmět Přírodověda	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z FYZIKY			
poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu	Pohyby těles, pohyb a klid těles.	7. – 10.	
rozeznat zdroje tepla	Sluneční záření, oheň, hoření. Teplo-zdroje tepla. Vytápění – druhy paliv.	7. – 10.	
rozpoznat jednotlivá skupenství	Látky pevné, kapalné, plynné a jejich vlastnosti.	7. – 10.	
rozeznat zdroje zvuku	Lidský hlas, hudební nástroje, další zdroje zvuku podle výběru.	7. – 10.	
vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	Škodlivost nadměrného hluku, hluk okolo nás.	7. – 10.	
být informován o zdrojích elektrického proudu	Elektrárny a jejich typy: Zdroje v domácnosti, baterie, elektrická zásuvka.	7. – 10.	
rozpoznat zdroje světla	Zdroje světla (Slunce, žárovka, zářivka, oheň).	7. – 10.	
znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji	Elektrické spotřebiče. Dodržování pravidel bezpečné práce s el. přístroji.	7. – 10.	
být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky - střídání dne a noci, ročních období	Pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce. Pojem globus.	7. – 10.	
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z CHEMIE			
rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné	Vlastnosti látek. Látky rozpustné a nerozpustné.	7. – 10.	
rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní	Voda, voda v přírodě. Pitná a užitková voda. Odpadní vody, čistota vody.	7. – 10.	EVV – Základní podmínky života (7. ročník)
vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin	Vzduch, kyslík jako složka vzduchu. Důležitost kyslíku pro život člověka, zvířat a rostlin. Čistota ovzduší.	7. – 10.	EVV – Základní podmínky života (8. ročník)

Oblast Člověk a příroda	Předmět Přírodověda	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vědět o znečištění vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta	Druhy paliv (ropa, uhlí, zemní plyn) a důsledky jejich využívání.	7. – 10.	EVV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (9. ročník)
poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat	Značení a užívání běžných chemikálií. Zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě.	7. – 10.	
získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách	Nejběžnější druhy léčiv. Nebezpečí návykových látek.	7. – 10.	
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z PŘÍRODOPISU			
získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období	Příroda na podzim: změny počasí, odlet ptactva, sklizeň ovoce, zeleniny a zemědělských plodin. Příroda v zimě: pozorování počasí (sníh, led, zima, mráz), volně žijící zvířata v zimě, zimní spánek některých zvířat, péče o ptáky. Příroda na jaře: jarní počasí, stromy, keře, květiny na jaře, zvířata, ptáci a jejich mláďata, práce na zahradě a na poli. Příroda v létě: změny v přírodě, letní počasí, práce na zahradě a na poli.	7. – 10.	
vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku	Stavba rostlinného těla, životní podmínky rostlin. Péče o rostliny během roku. Péče o zvířata během roku. Chov zvířat v domácnosti.	7. – 10.	
poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby	Houby jedlé a jedovaté. Zásady sběru a konzumace hub. První pomoc při otravě houbami.	7. – 10.	

Oblast Člověk a příroda	Předmět Přírodověda	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo		Průřezová témata
vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování	Ovocné stromy a jejich plody (třešeň, hrušeň, jabloň, švestka). Ovocné keře (rybíz, angrešt). Pěstování zeleniny, brambor. Pěstování obilí, kukuřice a řepy.	7. – 10.	
znát vybrané zástupce rostlin a živočichů	Stromy (jehličnaté, listnaté). Keře, byliny, květiny. Domácí zvířata (pes, kočka) Zemědělská zvířata (kráva, prase, slepice, králík, koza, ovce, kůň). Volně žijící zvířata (zajíc, veverka, jezek, myš, srna). Ptáci a hmyz (kos, vrabec, vlaštovka, vrána, sýkorka, čáp, motýl, včela, moucha, komár). Ryby (kapr, štika).	7. – 10.	
znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub	Les, druhy lesa, společenství stromů, rostlin a hub. Živočichové v lese. Lesní plody a byliny.	7. – 10.	EVV – Ekosystémy (10. ročník)
znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích	Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla (dýchání, srdeční činnost, trávení a vyměšování, naše smysly). Správná životospráva, spánek, odpočinek. Osobní hygiena.	7. – 10.	
vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	Význam vzduchu pro život, ochrana ovzduší. Význam vody pro život, ochrana vodních zdrojů. Význam půdy, ochrana půdy.	7. – 10.	EVV – Základní podmínky života (10. ročník)
dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	Chování v lese, u vody. Vycházky do přírody v okolí, zaměřené na praktický nácvik.	7. – 10.	
vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince	Chráněné rostliny, léčivé rostliny. Ochrana živočichů. Třídění odpadů, šetření vodou a elektřinou.	7. – 10.	

Oblast Člověk a příroda	Předmět Přírodověda	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ZÁKLADNÍ POZNATKY ZE ZEMĚPISU			
orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny	Co je mapa, světové strany, barvy na mapě a jejich význam.	7. – 10.	
najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice	Zeměpisná poloha ČR, státní hranice ČR, sousední státy.	7. – 10.	
vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy	Zeměpisná poloha regionu, mapa místní krajiny, vyhledání bydliště na mapě.	7. – 10.	
orientovat se na mapě města podle významných bodů	Mapa a plán města, barvy a značky na mapě, významné body na mapě města.	7. – 10.	
vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí	Druhy dopravy ve městě a v regionu. Druhy dopravy na území ČR. Druhy dopravy do zahraničí. Využití dopravních prostředků.	7. – 10.	
vědět o přírodních zvláštnostech a kulturních zajímavostech svého regionu	Přírodní zajímavosti regionu. Kulturní zajímavosti regionu.	7. – 10.	EVV – Vztah člověka k prostředí (9. ročník)
uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Hlavní zásady bezpečného pohybu člověka v přírodě a při pobytu v přírodě.	7. – 10.	
adekvátně jednat při nebezpečí živelných pohromy a ohrožení života	Chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom. Chování a jednání při ohrožení zdraví a života. Důležitá telefonní čísla.	7. – 10.	

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků tím, že dává prostor k uvolnění tvořivých sil a jiných prožitků, osobnostních vlastností a postojů ke světu. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se, rozvíjí nové zájmy, podněcuje fantazii, chuť k životu. Ve výuce je možné přiblížit žákům hudební i výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání.

Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter. Pomáhá k odreagování, probouzí emocionalitu, zvyšuje koncentraci pozornosti, vede k překonávání únavy. Pomocí specifických výrazových prostředků pomáhá zlepšit zejména psychický stav žáků s postižením. Na žáky působí harmonizující prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost a nesoustředěnost.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti napomáhá k rozvíjení smyslového vnímání, vnímavosti k sobě samému i okolnímu světu, umožňuje sebevyjádření a sebeuplatnění. Vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci, komunikaci a toleranci. Žáci s mentálním postižením mají předpoklady k osvojení hudebních a výtvarných dovedností a mohou v této oblasti dosahovat velmi dobrých výsledků.

Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

Vzdělávací obor **Hudební výchova** vytváří u žáků pozitivní vztah k hudbě, podporuje psychosomatickou relaxaci, vede k receptivnímu vnímání hudby. Hudební činnosti vokální a instrumentální podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních pohybových dovedností. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují i rozvoj řečových dovedností žáků.

Ve vzdělávacím oboru **Výtvarná výchova** dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka a k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Prostřednictvím výtvarných aktivit jako kreslení, malování a modelování zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci se rozvíjí smyslové vnímání, estetické cítění, tvořivost. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce, představy a uplatňovat neverbální komunikaci. Umožňuje zlepšovat jemnou motoriku, vizuomotorickou koordinaci.

Všechny poznatky vzdělávací oblasti Umění a kultura jsou na základní škole speciální obsaženy ve **vyučovacím předmětu Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

5.7.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova se realizuje prostřednictvím vokálních a instrumentálních činností, hudebně pohybových činností a poslechu. Rozvíjí pěvecké dovednosti, hudební sluch, smysl pro intonaci a rytmus. Poslechové činnosti prohlubují vnímavost, citové prožívání hudby a soustředěnost. Dechová, hlasová a rytmická cvičení napomáhají řečové výchově.

Vyučovací předmět **Hudební výchova** provází žáky po celou dobu školní docházky od 1. do 9. ročníku. Na 1. stupni je vyučován 2 hodiny týdně, na 2. stupni 1 hodinu týdně (7., 8. ročník) a 2 hodiny týdně (9., 10. ročník).

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Hudební výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Hudební výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- Chápat pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, snažit se o koncentraci.

Kompetence sociální a personální

- Vyjadřovat své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem,
- využívat získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci.

Kompetence občanské

- Podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách,
- navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektovat druhé lidi,
- prokazovat získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí.

Oblast Umění a kultura	Předmět Hudební výchova	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	zpěv jednoduchých lidových a umělých písní zaměřených k ročním dobám, lidovým či křesťanským svátkům	1. – 3.	
užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem	hra na jednoduché nástroje, zejména Orffova instrumentáře	1. – 3.	
vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky	zvuk hudebních nástrojů, hudebně relaxační techniky	1. – 3.	
soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby	poslech říkadel, melodií a krátkých skladeb pro děti	1. – 3.	
naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat	rytmizace a melodizace říkadel, správné držení těla při dýchání, hospodárné dýchání, zřetelná výslovnost slovních spojení	1. – 3.	
reagovat pohybem na hudbu	rytmus a pohyb, hra na tělo, pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami	1. – 3.	

Oblast Umění a kultura	Předmět Hudební výchova		1. stupeň 2. období
zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové	4. – 6.	
rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké - dlouhé, vyšší - nižší	rozlišování zvuků, lidských hlasů, tónů krátkých – dlouhých, tichých - hlasitých, vyšších – nižších	4. – 6.	
správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel	dechová cvičení, zřetelná výslovnost jednotlivých slovních spojení písní, říkadel	4. – 6.	
soustředit se na poslech jednoduchých skladeb	rozpoznávání tempa a rytmu, zpěvní hlasy	4. – 6.	
poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách	hra na bicí nástroje	4. – 6.	
propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry	pochod podle hudebního doprovodu, improvizovaný pohybový projev podle hudby	4. – 6.	

Oblast Umění a kultura	Předmět Hudební výchova	2.stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu	upevňování správných pěveckých návyků, zřetelná výslovnost, správné dýchání	7. – 10.	
interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně	lidové i umělé písně, seznámení s hudebními pojmy (nota, notová osnova, hudební klíč)	7. – 10.	
doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje	rytmická cvičení, rytmizace říkadel, hudební doprovody, hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře	7. – 10.	
soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů	zvuky hudebních nástrojů, poslech ukázek skladeb našich i zahraničních skladatelů a interpretů, významní hudební skladatelé	7. – 10.	
zvládnout základní kroky jednoduchého tance	hudebně pohybové hry, základní taneční kroky, improvizovaný pohyb podle hudby, relaxační techniky, muzikoterapie	7. – 10.	

5.7.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve vyučovacím předmětu **Výtvarná výchova** rozvíjíme estetické cítění a vyjadřování žáků, kreativitu. Ve svých dílech se žáci seberealizují. Výtvarná produkce je prostředkem citového odreagování. Výtvarná výchova pomáhá prostřednictvím výtvarných technik zlepšovat jemnou motoriku.

Výtvarná výchova je na 1. stupni vyučována 2 hodiny týdně v prvním, druhém, třetím, pátém a šestém ročníku, ve čtvrtém ročníku je vyučována 1 hodinu týdně. V prvním a druhém ročníku je posílena o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Na 2. stupni je výtvarná výchova vyučována 2 hodiny týdně v sedmém až desátém ročníku. Ve všech ročnících je posílena o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Výtvarná výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Výtvarná výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence komunikativní

- Vyjadřovat své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem.

Kompetence sociální a personální

- Prokazovat získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí.

Kompetence občanské

- Využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti.

Kompetence pracovní

- Přijímat posouzení výsledků své práce,
- dodržovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů.

Oblast Umění a kultura	Předmět Výtvarná výchova	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zvládnout nezákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu	rozvíjení grafomotoriky, malba, kresba, modelování	1. – 3.	
rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních	hra s barvou; vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, výsledků umělecké produkce (ilustrace, objekty, comics) prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole	1. – 3.	
uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	tradiční i netradiční prostředky a postupy pro vyjádření emocí a fantazijních představ, jejich kombinace	1. – 3.	
Oblast Umění a kultura	Předmět Výtvarná výchova	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu	kresba, malba, koláž, modelování; netradiční výtvarné techniky	4. – 6.	
rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě	kresby a malby vycházející z plošných tvarů, barevných skvrn, čar a vlnovek, ladění barevných odstínů	4. – 6.	
při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	schematické kreslení zvířat, základní proporce lidské postavy, pravidelné střídání jedno a vícebarevných prvků v dekorativních pracích	4. – 6.	
vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, výsledků běžné a umělecké produkce, výstavky	4. - 6.	

Oblast Umění a kultura	Předmět Výtvarná výchova		2. stupeň
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby	výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci, vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních	7. – 10.	
uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy	tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru, spontánní kresba a malba s náměty ze života, kresby vycházející z plošných tvarů, barevných skvrn, ladění barevných odstínů, výtvarná linie a její rytmizace	7. – 10.	
při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ	rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné a umělecké produkce (malba, kresba, objekty, fotografie, animovaný film), rozvíjení estetického citění s využitím specifík regionu	7. – 10.	
hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, představ a zkušeností (umístění objektů v prostoru, kresba, malba, grafika)	9. – 10.	

5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky základním poznatkům a dovednostem souvisejícím se zdravím, které využívají a poznávají v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí psychomotorické schopnosti a zlepšuje sociální adaptabilitu. Vede k rozvoji jejich fyzických a pohybových možností.

Vzdělávací obsah oblasti **Člověk a zdraví** žáky seznamuje s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, vede k utváření dovedností a návyků pro uplatnění zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, zdravé výživy, pohybových aktivit apod. Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i Zdravotní tělesná výchova. Z těchto vzdělávací oborů byly vytvořeny povinné vyučovací předměty **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**.

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** umožňuje žákům využívat vlastní pohybové možnosti. Vede žáky ke správnému držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, rozvíjí a posiluje pohybovou výkonnost, zvyšuje tělesnou zdatnost, učí základům kolektivních her. Důležitou součástí jsou koordinační, speciální vyrovnávací, relaxační cvičení i sezónní činnosti (plavecký výcvik, pobyty v přírodě, sánkování apod.) Důraz je kladen na hravost, soutěživost a rytmizaci pohybových aktivit. Prvky Zdravotní tělesné výchovy jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy pro všechny žáky. Tělesná výchova je vyučována ve všech ročnících 3 hodiny týdně.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj :	Psychohygiena	2. r.
	Seberegulace a sebeorganizace	9. r.
Sociální rozvoj :	Spolupráce a soutěživost	8. r.
	Mezilidské vztahy	6. r.
Morální rozvoj :	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	10. r.
	Hodnoty, postoje a praktická etika	10. r.

5.8.1. Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Výchova ke zdraví** navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vede žáky ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci, učí se odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení zdraví za různých situací.

Výchova ke zdraví je vyučována na 2. stupni v 9. a 10. ročníku 1 hodinu týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Výchova ke zdraví** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Výchova ke zdraví** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k řešení problému

- Ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Vhodně komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem,
- rozumět sdělení a reagovat podle svých možností,
- vyjadřovat své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem.

Kompetence sociální a personální

- Mít základní představu o vztazích mezi lidmi,
- orientovat se v prostředí, ve kterém žije,
- navazovat vztahy s vrstevníky.

Kompetence občanské

- Podle vlastních možností chránit své zdraví,
- osvojit si zdravý životní styl.

Kompetence pracovní

- Mít osvojené základní hygienické návyky.

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Výchova ke zdraví	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	vztahy a soužití - rodina, škola, vrstevnické skupiny, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	9.-10.	OSV – MR Hodnoty, postoje, praktická etika (10. ročník)
chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	dětství, puberta, dospívání: tělesné změny, prevence rizikového sexuálního chování, nebezpečí pohlavních chorob, AIDS, zásady osobní a intimní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví, správná životospráva, spánek, odpočinek	9. -10.	
respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže	civilizační choroby, typy postižení, zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče, chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, v dopravě, ve škole)	9. -10.	OSV – OR Seberegulace a sebeorganizace (9. ročník)
znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy	výživa a zdraví, zásady správného stravování; vliv způsobu stravování na zdraví, režim dne	9.- 10.	
uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc	bezpečné chování, komunikace s vrstevníky, s neznámými lidmi, modelové situace	9.- 10.	OSV – MR Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (10. ročník)
uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy	žádoucí postoje při kontaktu se sociálně patologickými jevy, umět vyhledat pomoc - modelové situace	9. – 10.	
zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	individuální násilí a zneužívání, šikana, formy sexuálního zneužívání dětí, reklamní vlivy, brutality a násilí v médiích	9. - 10.	
vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví	zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, zdravý životní styl	9. – 10.	

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Výchova ke zdraví	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci	základní telefonní čísla – seznámení, podle možností i použití mobilního telefonu	9. – 10.	
řídít se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při různých činnostech	9. – 10.	

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** umožňuje žákům využívat vlastní pohybové možnosti. Vede žáky ke správnému držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, rozvíjí a posiluje pohybovou výkonnost, zvyšuje tělesnou zdatnost, učí základům kolektivních her. Důležitou součástí jsou koordinační, speciální vyrovnávací, relaxační cvičení i sezónní činnosti (plavecký výcvik, pobyty v přírodě, sáňkování apod.) Důraz je kladen na hravost, soutěživost a rytmizaci pohybových aktivit. Prvky Zdravotní tělesné výchovy jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy pro všechny žáky. Tělesná výchova je vyučována ve všech ročnících 3 hodiny týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Tělesná výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Tělesná výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- Chápat základní pojmy v oblasti tělesné výchovy.

Kompetence k řešení problému

- Překonávat problémy a překážky přiměřeně svým možnostem.

Kompetence komunikativní

- Rozumět sdělení a reagovat na ně podle svých možností.

Kompetence sociální a personální

- Podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách.

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Tělesná výchova	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
mít kladný postoj k pohybovým aktivitám	spontánní pohybové činnosti a hry, hry s míčem, motivační, tvořivé, napodobivé hry s využitím chůze, běhu, cvičení pohybové koordinace	1. – 3.	
zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	příprava organismu před pohyb. činností; pohybový režim; délka a intenzita pohybu; nácvik dýchání, uklidnění po zátěži; kompenzační, protahovací, relaxační cvičení	1. – 3.	OSV – OR Psychohygiena (2. ročník)
reagovat na základní pokyny a povely k osvojené činnosti	reakce na smluvené povely a signály; organizace a komunikace při TV	1. – 3.	
mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	kondiční cvičení - chůze, běh, skoky, lezení, házení a chytání; základy gymnastických cvičení - cvičení s využitím lavičky, švédské bedny, válení sudů, stoj na jedné noze; rytmické cvičení-soulad pohybu s rytmem hudby, říkanky; sezónní činnosti-pobyty v přírodě, sáňkování, bobování, plavecký výcvik-podle možností	1. – 3.	
dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	nácvik bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí; hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv	1. – 3.	

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Tělesná výchova	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla.	pohybové hry a cvičení s různým zaměřením, s využitím tradičního i netrad. náčiní; kondiční cvičení- správné držení těla při chůzi, chůze po schodech, střídání nohou; běh, skoky- poskoky na místě i z místa snožmo střídavě; lezení- podlézání, přelézání, házení a chytání- nácvik hodů horním obloukem; sezónní činnosti: plavání, bobování sáňkování, turistika a pobyt v přírodě	4. – 6.	
podle pokynů uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením.	správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení	4. – 6.	
rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností.	základy gymnastiky, průpravná cvičení; cvičení s náčiním a na vybraném nářadí; vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou; základy atletiky: průpravné atlet. činnosti; varianty chůze; běhy na krátké vzdálenosti, skok do dálky, hod míčkem; základy sportovních her	4. – 6.	
rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti.	komunikace v TV, smluvené signály, povely, gesta, základy odborné terminologie, vzájemná komunikace při osvojovaných pohybových činnostech	4. – 6.	
zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti.	pohybový režim, příprava organismu, uklidnění po zátěži, protahovací, relaxační, dechové cvičení	4. – 6.	
využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích.	honičky, závodivé hry, základy míčových her; zásady sportovního jednání a chování; fair play; hry s upravenými pravidly	4. – 6.	OSV – SR Mezilidské vztahy (6. ročník)
uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodným bezpečné pohybové činnosti.	bezpečnost při pohybových činnostech, vhodné oblečení a obuv, hygiena při TV	4. – 6.	

Oblast Člověk a zdraví	Předmět Tělesná výchova	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností	pohybové hry s různým zaměřením; rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových, kondičních a koordinačních schopností s využitím chůze, běhu, skoku, lezení, házení a chytání	7. – 10.	
cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení	příprava organismu před činností, délka odpočinku po činnosti, dechové, relaxační, protahovací cvičení	7. – 10.	
využívat základní kompenzační a relaxační techniky	koncentrační a postřehová cvičení kompenzační cv. k vyrovnání jednostranného zatížení žáků, vyrovnávací cv. ke správnému držení těla, relaxace	7. – 10.	
uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu	zásady bezpečnostního chování v přírodě a na silnici, dopravní situace	7. – 10.	
znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc	zásady základů první pomoci při drobných poranění- modelové situace, zavolat blízkou osobu	7. – 10.	
zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	atletika, starty; běhy na dráze, v terénu, skok do dálky, hod míčkem, granátem; sportovní hry s upravenými pravidly; plavání, turistika a pobyt v přírodě, táboření, základy jízdy na sáňkách a bobech, aktivity na sněhu	7. – 10.	
snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti	gymnastika na vybraném nářadí a cvičení s náčiním s hudbou s rytmickým doprovodem	7. – 10.	
dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách	komunikace v TV, smluvené povely, signály snažit se o vzájemnou spolupráci mezi sebou navzájem	7. – 10.	OSV – SR Spolupráce a soutěživost (8. ročník)
sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony	pravidla osvojovaných pohybových činností, měření sportovních výkonů, posuzování a vyhodnocování pohybových dovedností	7. – 10.	

5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** je jednou ze základních vzdělávacích oblastí v základním vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje nejen manuální činnosti, ale i činnosti rozvíjející klíčové kompetence, které vedou žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků, k budoucímu pracovnímu zařazení a k uplatnění v dalším životě a integraci ve společnosti.

U žáků s mentálním postižením trvá nácvik běžných dovedností a utváření návyků mnohem delší dobu než u žáků bez postižení. Z tohoto důvodu je této vzdělávací oblasti určena vyšší hodinová dotace. Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a náradí. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na prvním stupni na šest tematických okruhů (*Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a práce v domácnosti*). Na druhém stupni je vzdělávací oblast rozšířena o okruh , *Práce s technickými materiály*. Učivo celé vzdělávací oblasti je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Všechny poznatky vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** jsou na základní škole speciální obsaženy ve **vyučovacím předmětu Pracovní výchova**.

5.9.1. Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Pracovní výchova** ovlivňuje rozvoj motoriky a vytváření pracovních dovedností žáků, přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do života. Žáci získávají vědomosti o materiálu, nástrojích a pracovních postupech. Učí se práci organizovat, udržovat pořádek na pracovišti, dbát bezpečnostních a hygienických pravidel, učí se zacházet s běžně používanými spotřebiči, přístroji a náradím.

Na 1. stupni probíhá výuka v třídních kolektivech 3 hodiny týdně v 1. až 3. ročníku, od 4. ročníku do 6. ročníku jsou to 4 hodiny týdně.

Na 2. stupni probíhá výuka v třídních kolektivech 5 hodin týdně v 7. a 8. ročníku, 6 hodin týdně v 9. a 10. ročníku.

Vyučování probíhá ve školní dílně, na školním pozemku, ve cvičné kuchyni a ve třídách. Škola má k dispozici keramickou pec. Dalším způsobem profesní přípravy žáků jsou exkurze a návštěvy odborných učilišť, které zařazujeme do výuky pracovní výchovy v 10. ročníku.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Pracovní výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Pracovní výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- Uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích.

Kompetence k řešení problému

- Překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem,
- řešit známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností,
- nenechávat se při řešení problému odradit nezdarem,
- vědět, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Rozumět sdělení a reagovat na ně podle svých možností.

Kompetence sociální a personální

- Podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách,
- Rozpoznávat nevhodné a rizikové chování a jeho možné důsledky.

Kompetence občanské

- Chránit své zdraví, dodržovat naučené stereotypy chování, zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Osvojit hygienické návyky, zvládat sebeobsluhu podle svých možností,
- zvládat základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech,
- pracovat podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plnit zadané jednoduché úkoly
- respektovat pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňovat kvalitu společné práce,
- přijímat posouzení výsledků své práce,
- dodržovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů.

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Pracovní výchova	1. stupeň 1. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti	základní hygienické návyky, osobní hygiena	1. - 3.	
zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání	svlékání a oblékání oděvu, skládání oděvu, obouvání	1. - 3.	
udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí	utírání prachu, sbírání odpadků, vynášení odpadků, zachovávání čistoty, úprava prostředí třídy, školy, okolí školy	1. - 3.	
třídit různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev	různé drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, aj.)	1. - 3.	
zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití	1. - 3.	
vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	navlékání, svlékání korálků, stříhání provázků, slámy, vlny hadříků, aj.	1. - 3.	
pracovat podle slovního návodu	práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy	1. - 3.	
zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice, plošné, prostorové; sestavování jednoduchých modelů	1. - 3.	
provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	pozorování podmínek pro život rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch	2. - 3.	
pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě	zalévání pokojových rostlin v bytě i na zahradě	3.	
používat lehké zahradní náčiní	práce se zahradnickým náčiním	3.	
upravit stůl pro jednoduché stolování	stolování; jednoduchá úprava stolu; užívání příboru, ubrousku	1. - 3.	
připravit jednoduchý pokrm	základy vaření – příprava jednoduchého pokrmu podle vybraného receptu	3.	
chovat se vhodně při stolování	pravidla správného stolování a chování u stolu	1. - 3.	
orientovat se v základním vybavení kuchyně	poznávání kuchyňských spotřebičů a pomůcek v kuchyni	3.	
zvládat drobné úklidové práce	drobné úklidové práce, utírání prachu, mytí nádobí, mytí podlahy, vysávání prachu	3.	

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Pracovní výchova	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci	osobní hygiena, péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí	4. - 6.	
zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi	běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění	4. - 6.	
dodržovat zásady účelného oblékání	vhodná volba oděvu a obuvi podle ročního období	6.	
pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů	podle návodu navlékání, skládání, zařazování, splétání, stříhání	4. - 6.	
využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic	lidové zvyky, tradice, řemesla, užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů	4. - 6.	
volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	správný výběr nástrojů, náčiní a pomůcek, jejich funkce a využití	4. - 6.	
udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	udržování čistoty a pořádku svého pracovního místa	4. - 6.	
provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	montáž a demontáž jednoduchých předmětů	4. - 6.	
pracovat podle slovního návodu, předlohy	práce podle vybraného slovního návodu a jednoduché předlohy	4. - 6.	
spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty	manipulace s různými stavebnicemi	4. - 6.	
udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	úklid svého pracovního místa, organizace práce, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti	4. - 6.	
znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování; výživa rostlin; osivo	4. - 6.	
ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny	pěstování pokojových rostlin, podmínky pro pěstování, pěstování rostlin na zahradě	5. - 6.	
volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	použít vhodné nářadí a pomůcky pro pěstování rostlin	5. - 6.	

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Pracovní výchova	1. stupeň 2. období	
Očekávané výstupy Žák by měl:	učivo	Ročník	Průřezová témata
vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách	význam léčivých rostlin; nebezpečí jedovatých rostlin	6.	
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce s rostlinami na zahradě	zásady bezpečné práce s rostlinami	6.	
znát základní vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně	4. - 6.	
připravit jednoduché pohoštění	mazání chleba, pečiva	4. - 6.	
uplatňovat zásady správné výživy	základy zdravé výživy – význam ovoce, zeleniny, racionální výživa	4. - 6.	
dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	stolování, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	4. - 6.	
zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji	práce s drobným kuchyňským náčiním, bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami	6.	
vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě	úklidové práce – mytí a utírání nádobí, zametání	5. - 6.	
udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	pomoc při sklizení nádobí, dodržování bezpečnosti při používání elektrospotřebičů v domácnosti	6.	

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Pracovní výchova	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozlišovat různé druhy materiálů	práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy; materiály, vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty)	7. – 10.	
získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech	jednoduché pracovní operace a postupy	7. – 10.	
zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu	pracovat podle vhodného pracovního postupu s různým zpracovávaným materiálem	7. – 10.	
orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech	umět dodržovat jednoduché pracovní postupy podle návodů	7. – 10.	
vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky	pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování	7. – 10.	
dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím	dodržovat pravidla bezpečnosti; pořádek na svém místě	7. -10.	
sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model	stavebnice – konstrukční, elektrotechnické, sestavování modelů, montáž a demontáž; práce s návodem, předlohou	7. – 10.	
zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi	montáž a demontáž jednoduchého modelu	9. – 10.	
provádět údržbu jednoduchých předmětů	rozebrání a složení jednoduchých mechanických strojů (mlýnek na maso, výměna baterií aj.)	9. – 10.	
dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy	aplikovat bezpečnostní předpisy a zásady hygieny při práci	7. – 10.	
volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	základní podmínky pro pěstování rostlin, základní zpracování půdy; výživa rostlin	7. – 10.	
pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě	okrasné rostliny, pokojové květiny; pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; využití květin v exteriéru a v interiéru; aranžování	7. - 10.	

	a jednoduchá vazba květin		
--	---------------------------	--	--

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Pracovní výchova	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
znát hlavní zásady pěstování zeleniny	zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny, skladování, konzervování	8. – 10.	
používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě	příprava půdy k setí a sázení, rytí, kopání, kypření, urovnávání, příprava sadby	8. – 10.	
znát běžné druhy ovoce	poznávání druhů ovoce, způsob pěstování drobného ovoce, skladování, konzervování	8. – 10.	
seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin	léčivé rostliny, koření, pěstování vybraných rostlin; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin; rostliny jedovaté, alergie	8. - 10.	
vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se zvířaty	9. - 10.	
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě	dodržovat zásady bezpečnosti při práci na zahradě a volit vhodný pracovní oděv, obuv a ostatní ochranné prostředky podle druhu práce	7. – 10.	
zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	údržba a úklid v domácnosti	9. – 10.	
používat vhodné prostředky při práci v domácnosti	druhy úklidových prostředků, postupy; bezpečnost při styku s čistícími prostředky; údržba oděvů a textilií, postupy; prací a čistící prostředky a zacházení s nimi	7. - 10.	
používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče	kuchyně, základní vybavení, udržování pořádku a čistoty; bezpečnost a hygiena provozu; nebezpečí úrazu elektrickým proudem	9. – 10.	

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Pracovní výchova	2. stupeň	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena; základní způsoby tepelné úpravy; základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů; zásady zdravé výživy, potraviny, skupiny potravin; způsoby konzervace	7. – 10.	
dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu	úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání; chování u stolu; zdobné prvky a květiny na stole; prostírání při slavnostních příležitostech	7. – 10.	
dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	bezpečnost provozu v domácnosti, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	7. -10.	

6. Učební osnovy - Díl II.

6.1. ČLOVĚK A KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a komunikace umožňuje žákům rozvíjet elementární komunikační dovednosti, má proto stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu žáků s nejtěžšími formami mentálního postižení, žákům s postižením více vadami a autismem. Jsou využívány různé formy augmentativní a alternativní komunikace, které vedou k osvojení dovedností dorozumívání se s okolím a vytváření pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Rozumová výchova a Řečová výchova**.

Vzdělávací obor **Rozumová výchova** individuálně rozvíjí poznávací schopnosti, logické myšlení a paměť a grafické schopnosti žáků na optimální možné úrovni. Snahou je postupně probouzet a rozvíjet psychické funkce, zejména pozornost, vnímavost, ale i volní vlastnosti potřebné k systematickému osvojování učiva.

Vzdělávací obor **Řečová výchova** individuálně rozvíjí komunikační dovednosti, vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Rozvíjení řečových dovedností ovlivňuje rozvoj poznávacích, citových i volních vlastností žáků.

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná, jsou určeny *Augmentativní a alternativní komunikační systémy*. Tyto systémy jim napomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívát se a komunikovat se svým okolím, vyjadřovat svoje pocity, přání a reagovat na podněty. Komunikační schopnosti jsou po celou dobu školní docházky rozvíjeny ve vyučovacích předmětech **Rozumová výchova a Řečová výchova**.

6.1.1. Rozumová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V rozumové výchově se snažíme o dosažení a rozvíjení rozumových schopností žáků na optimální možné úrovni. Předmět je vyučován ve všech ročnících základního vzdělávání. Obsah vzdělávacího předmětu je rozčleněn na tematické okruhy, které se vzájemně prolínají:

- rozvíjení poznávacích schopností
- rozvíjení logického myšlení a paměti
- rozvíjení grafických schopností

Předmět je vyučován po celou dobu vzdělávání 3 hodiny týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Rozumová výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Rozumová výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- rozumět a používat jednoduché pojmy, znaky a symboly
- poznat a rozlišovat základní piktogramy
- poznat vybraná tiskací písmena

Kompetence k řešení problémů

- řešit známé situace na základě nápodoby či opakování
- orientovat se v okolním prostředí
- orientovat se v časovém režimu dne

Kompetence komunikativní

- poznávat známé osoby a dorozumívat se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace

Kompetence sociální a personální

- uvědomovat si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišovat osoby různého pohlaví (chlapec – dívka, muž – žena)
- spolupracovat se svými učiteli a spolužáky

Kompetence pracovní

- rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat

Oblast Člověk a komunikace	Předmět Rozumová výchova	Období 1. – 10.	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	
reagovat na oslovení jménem, znát své jméno	vlastní osoba; znát a používat vlastní jméno, oslovení	1. – 5.	
pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat	části těla a jejich pojmenovávání	1. – 5.	
znát členy své rodiny	rodina, členové rodiny, jména členů rodiny	1. – 10.	
poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem	vztahy ve škole, spolužáci (rozlišení chlapec – dívka), učitelé	1. – 10.	
vnímat prostor, orientovat se v nejbližším prostředí	škola, třída, seznámení s budovou, orientace ve třídě, v budově, školní pomůcky, prostorová orientace	1. – 10.	
orientovat se v denním časovém rozvrhu	časová orientace (roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, části dne, činnosti v určité denní dobu); základní časové vztahy – nyní, předtím, potom, dnes, včera, zítra	1. – 10.	
poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti	sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky; péče o zdraví	1. – 10.	
vnímat různé podněty a reagovat na ně	poznávání různých činností, předmětů a zvířat na obrázcích, modelech, ve skutečnosti; sociální čtení běžně používaných symbolů (WC, vozíčkář aj.)	1. – 10.	

Oblast Člověk a komunikace	Předmět Rozumová výchova	Období 1. – 10.	
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník	
řadit obrázky podle zadaných kritérií	třídění a řazení ilustrací, hraček, přírodnin a jiných předmětů podle různých kritérií	1. – 10.	
vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže	psychomotorické hry	1. – 10.	
koncentrovat se na určitou činnost	manipulační činnosti; vytváření asociací (slovo = osoba, věc, činnost), zobecňování (jablka, hrušky = ovoce), konkretizace (ovoce = jablko, hruška), abstrakce – barva, počet, negace, příčinné souvislosti	1. – 10.	
rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků	porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků;	1. – 10.	
zvládnout složení dějových obrázků	časové vztahy předtím, nyní, potom (puzzle, ilustrace pohádek, dramatizace)	1. – 10.	
orientovat se na stránce, na řádku	nácvik čtení – sociální čtení, piktogramy	1. – 10.	
číst vybraná písmena a krátká slova	nácvik čtení – globální metoda	1. – 10.	
opakovat slova a krátké říkanky reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku	říkanky, básničky, krátké texty	1. – 10.	
přiřazovat číslice počtu prvků	představy počtu, vytváření představ; posloupnost čísel, porovnávání a přiřazování čísel	1. – 10.	
uchopit a podržet podaný předmět	rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů	1. – 5.	
uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní	uvolňovací cvičení ruky, prstů, manipulační činnosti s předměty	1. – 10.	
nakreslit různé druhy čar	oblouky – horní a dolní; svislé a šikmé čáry oběma směry; vlnovky, smyčky	1. – 10.	
poznat grafickou podobu písmen	písmena – pojem, tvarové prvky tiskacích písmen	1. – 10.	
napisat několik vybraných tiskacích písmen a číslic	první písmeno jména, ukázaného předmětu; hůlkové písmo; číslice	1. – 10.	
poznat základní geometrické tvary	kruh, čtverec, popř. trojúhelník, obdélník	1. – 10.	

6.1.2. Řečová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V řečové výchově je naším záměrem rozvoj elementárních komunikačních dovedností v atmosféře jistoty a bezpečí jako základu vytváření vztahů. Vyučovací předmět vede k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace. Předmět je vyučován ve všech ročnících základního vzdělávání 2 hodiny týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Řečová výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Řečová výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k řešení problémů

- rozumět a plnit jednoduché příkazy
- překonávat pocity strachu

Kompetence komunikativní

- reagovat na své jméno
- reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas
- vyjadřovat své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky
- dokázat pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem

Kompetence sociální a personální

- navazovat kontakt a adekvátně se dorozumívat s okolím
- chovat se zdrženlivě k neznámým osobám

Oblast Člověk a komunikace	Předmět Řečová výchova	Období 1.– 10.
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník
reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby	fonetická cvičení, nácvik hlásek a slov; systémy augmentativní a alternativní komunikace	1. – 10.
snažit se o správné dýchání	oromotorika, cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel před zrcadlem; dechová a fonační cvičení, nácvik správného dýchání, foukání	1. – 10.
vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty	tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií (např. odpovědi na otázku: „Je to maminka?“)	1. – 5.
znát své jméno a reagovat na oslovení jménem	sluchová a intonační cvičení, akustická diference	1. – 5.
znát jména nejbližších osob a spolužáků	napodobování hlasů a zvuků	1. – 5.
umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty	kinetické hry, dramatizace	1. – 5.
sdílet svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem	spontánní a jednoduché tematické rozhovory	1. – 10.
využívat komunikační počítačové hry	počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace	5. – 10.

6.2. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Rozvíjí psychické funkce žáků, myšlení i řeč prostřednictvím smyslového vnímání.

Vzdělávací obor je členěn do tematických okruhů:

- *Rozvíjení zrakového vnímání*
- *Rozvíjení sluchového vnímání*
- *Rozvíjení hmatového vnímání*
- *Prostorová a směrová orientace*
- *Rozvíjení čichového a chuťového vnímání*

Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacím oboru **Smyslová výchova**, ze které jsme vytvořili stejnojmenný předmět **Smyslová výchova**. Smyslová výchova systematicky procvičuje zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmatové vnímání, vizuomotoriku, prostorovou, směrovou a časovou orientaci vždy v konkrétních situacích. Zdokonaluje se tak koncentrace pozornosti. Obor prolíná všemi vzdělávacími obory a vytváří předpoklady pro zvládnutí jejich vzdělávacích obsahů.

6.2.2. Smyslová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Smyslová výchova se realizuje prostřednictvím smyslového vnímání, je zaměřena na cílevědomé vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči. Smyslovou výchovou rozvíjíme jednotlivé smyslové analyzátoři a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání (analyticko – syntetické činnosti), koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace, základem pro vytváření představ a pojmů. Smyslovou výchovou zdokonalujeme i úroveň motoriky, rozvíjíme schopnost komunikace a verbálního vyjadřování. Předmět je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace a je vyučován ve všech ročnících základního vzdělávání 5 hodin týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Smyslová výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Smyslová výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- rozumět jednoduchým pojmům
- používat učební pomůcky
- napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

Kompetence komunikativní

- reagovat na jednoduché pokyny
- poznávat známé osoby a dorozumívat se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace

Kompetence pracovní

- poznávat a používat předměty denní potřeby
- rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat
- zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Smyslová výchova	Období 1.– 10.
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník
uchopit předměty a manipulovat s nimi	vnímání prostoru oběma očima, jedním okem	1. – 5.
rozlišovat tvary a barvy předmětů	cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů	1. – 10.
poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti	rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev, manipulace s nimi	1. – 10.
třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty	třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech	1. – 10.
poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky	fotografie spolužáků, členů rodiny	1. – 10.
rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu	denní časové úseky podle činností, obrázků nebo piktogramů	1. – 10.
napodobit předvedené pohyby	vizuomotorické hry	1. – 10.
reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání	nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků; sluchově motorická cvičení	1. – 5.
poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky	poznávání a rozlišování zvuků např. hudebních nástrojů	1. – 10.
poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí	rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity	1. – 10.
poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky	cvičení sluchové paměti; napodobování různých zvuků; rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků apod.)	1. – 10.
rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků	sluchová cvičení s využitím zraku a bez využití zraku	1. – 10.
zvládat základní sebeobslužné dovednosti	sebeobslužné dovednosti	1. – 10.
poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů	rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty	1. – 5.
třídit předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru	třídění předmětů podle tvaru, velikosti, povrchu	1. – 10.
poznat známé předměty podle hmatu	úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a z různých materiálů s využitím a bez využití zraku	1. – 10.
rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)	rozlišování vlastností předmětů (pojmy měkký- tvrdý, teplý - studený, suchý - mokrý, hladký- drsný, ostrý- tupý, kulatý - hranatý, těžký – lehký, sypký - oblý)	1. – 10.
vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru	orientace v prostoru	1. – 5.
orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí	orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí	1. – 5.
rozlišovat vpravo - vlevo	rozlišování pravá - levá	5. – 10.
rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle	směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru; řazení předmětů podle směrové orientace	5. – 10.

Oblast Člověk a jeho svět	Předmět Smyslová výchova	Období 1.– 10.
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník
řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu	umísťování předmětů podle pokynů	1. – 10.
rozeznat roční období podle základních znaků	příroda v ročních obdobích	1. – 10.
rozlišit jednotlivé chutě	rozvoj čichové percepce, dýchání; rozlišování základních chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů (sladký, slaný, kyselý, hořký)	1. – 10.
poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky	rozlišování příjemných a nepříjemných vůní a pachů (pojmy voní – páchne, dobrý - nedobrý)	5. – 10.
rozlišit vůně a pachy	vůně, specifické vůně potravin; zápach, nelibé pachy	5. – 10.
poznat předměty čichem podle vůně	poznávání podle čichu	1. – 10.

6.3. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Má značný rehabilitační a relaxační význam, získané dovednosti značně obohacují život žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, posiluje jejich sebevědomí, rozvíjí jejich estetické cítění. Obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura se realizuje ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova a Výtvarná výchova.**

Vzdělávací obor **Hudební výchova** individuálně rozvíjí hudebnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, řečových dovedností. Hudební činnosti plní psychoterapeutické funkce, pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci jejich pozornosti, vnímavosti.

Vzdělávací obor **Výtvarná výchova** rozvíjí kreativitu, prohlubuje senzibilitu žáků při využívání různých technik výtvarných činností a při práci s různými materiály. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce, představy a zkušenosti a dává průchod přirozené aktivitě. Vzdělávací obor pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku.

Ze vzdělávacích oborů byly vytvořeny vyučovací předměty **Hudební výchova a Výtvarná výchova.**

6.3.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V hudební výchově se rozvíjí muzikálnost žáků pomocí sluchových, dechových a hlasových cvičení, rytmických a hudebně pohybových cvičení a poslechem hudby. Předmět je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace a je vyučován ve všech ročnících základního vzdělávání 2 hodiny týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Hudební výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Hudební výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

Kompetence komunikativní

- vyjadřovat své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními nebo nonverbálními prostředky
- reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas

Kompetence sociální a personální

- uvědomovat si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- navazovat kontakt a adekvátně se dorozumívat s okolím
- spolupracovat se svými učiteli a spolužáky

Oblast Umění a kultura	Předmět Hudební výchova	Období 1.– 10.
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník
zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii	dechová cvičení, výslovnost, fonační, intonační a melodická cvičení	1. – 10.
rozlišovat zvuky hudebních nástrojů	vybrané hudební nástroje, Orffův instrumentář	1. – 10.
zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje	zpěv – jednoduché písně s hudebním doprovodem	1. – 10.
doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje	samostatná rytmizace, rytmizace říkadla, hra na tělo, hra na jednoduché nástroje (bubínek, tamburína, triangl) a na další dostupné předměty (vařečky apod.)	1. – 10.
zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu	rytmus – vnímání rytmu, posilování rytmu; hudebně pohybová činnost – pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami; pohyb podle rytmického doprovodu, jednoduché tanečky a rytmická cvičení	1. – 10.
soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby	poslech – říkadla, lidové písně, jednoduché krátké skladby určené dětem, relaxační hudba	1. – 10.

6.3.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve výtvarné výchově je záměrem rozvoj estetického cítění, tvořivých schopností a dovedností. Výtvarná výchova pomáhá zlepšovat jemnou motoriku žáků a umožňuje vyjadřovat své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem. Předmět je vyučován ve všech ročnících základního vzdělávání 1 hodinu týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Výtvarná výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Výtvarná výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k řešení problémů

- řešit známé situace na základě nápodoby či opakování

Kompetence komunikativní

- reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas
- vyjadřovat své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky

Kompetence sociální a personální

- navazovat kontakt a adekvátně se dorozumívat s okolím
- spolupracovat se svými učiteli a spolužáky

Kompetence pracovní

- využívat jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílet se na jednoduchých praktických činnostech

Oblast Umění a kultura	Předmět Výtvarná výchova	Období 1.– 10.
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník
zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu	základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru	1. – 5.
používat na elementární úrovni prostředky a postupy	uplatnění vlastního těla; manipulace s objekty; prostorová tvorba a modelování (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelovací hmoty)	1. – 10.
vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary	kresba různými nástroji; malba na různorodý materiál	1. – 10.
vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity	vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazijních představ, pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy	5. – 10.
uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech	využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací; netradiční výtvarné techniky	1. – 10.

6.4. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví umožňuje žákům rozvíjet fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. K osvojení potřebných dovedností a návyků aplikovatelných v každodenním životě je využívána pozitivní motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se realizuje ve vzdělávacích oborech **Pohybová výchova a Rehabilitační tělesná výchova**.

Vzdělávací obor **Pohybová výchova** individuálně rozvíjí základní pohybové dovednosti a pohybovou kulturu. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost rozvíjí psychické procesy. Vzdělávací obor **Rehabilitační tělesná výchova** je určen pro žáky s těžkým mentálním postižením, u kterých je vzhledem k závažnosti postižení výrazně omezená hybnost. Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení.

Z těchto vzdělávacích oborů byly vytvořeny povinné vyučovací předměty **Pohybová výchova a Rehabilitační tělesná výchova**.

6.4.1. Pohybová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V pohybové výchově se snažíme prostřednictvím pohybových aktivit přispívat ke zmírnění důsledků postižení pohybového aparátu. Pojetí je zaměřeno na rozvíjení aktivní hybnosti žáků, správného držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, na rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti, koordinaci pohybů a zvyšování tělesné zdatnosti. Nezbytnou součástí jsou činnosti zaměřené na uvolnění a zklidnění organismu, dechová cvičení, rozvíjení jemné motoriky. Zaměření je přizpůsobeno fyzickým i psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice jejich postižení. Předmět je vyučován ve všech ročnících základního vzdělávání 2 hodiny týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Pohybová výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Pohybová výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

Kompetence k řešení problémů

- orientovat se v okolním prostředí
- chápat a plnit jednoduché příkazy
- překonávat pocity strachu

Kompetence komunikativní

- reagovat na své jméno
- reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas

Kompetence sociální a personální

- uvědomovat si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- navazovat kontakt a adekvátně se dorozumívat s okolím

Kompetence pracovní

- zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
- rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Pohybová výchova	Období: 1.–10.
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník
získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	pohybové hry a cvičení – motivační a napodobivé hry, pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní, průpravné hry	1. – 10.
zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost	úkony sebeobsluhy, nápodoba předvedených pohybů - rozevičky	1. – 10.
reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti	základní manipulace s míčem a drobným náčiním	1. – 10.
mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, základní plavecké dovednosti; turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pohyb v terénu	1. – 10.
rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh	rytmická cvičení	1. – 10.
zvládnout uvolnění a zklidnění organismu	relaxační cvičení; prvky jógových cvičení	1. – 10.

6.4.2. Rehabilitační tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Rehabilitační tělesná výchova je zaměřena na tělesné aktivity odpovídající možnostem žáků s nejtěžšími formami mentálního postižení, jejich zdravotnímu stavu a specifice postižení. Ke zvýšení účinnosti rehabilitační tělesné výchovy na fyzický a mentální rozvoj žáků využíváme i přírodní prostředí. Do vyučovacích hodin i do přestávek v průběhu celé doby pobytu žáka ve škole zařazujeme tělovýchovné chvilky. Předmět je vyučován ve všech ročnících základního vzdělávání 4 hodiny týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Rehabilitační tělesná výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Rehabilitační tělesná výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

Kompetence k řešení problémů

- rozumět a plnit jednoduché příkazy
- překonávat pocity strachu
- orientovat se v okolním prostředí

Kompetence komunikativní

- reagovat na své jméno
- reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas

Kompetence sociální a personální

- navazovat kontakt a adekvátně se dorozumívat s okolím
- chovat se zdrženlivě k neznámým osobám
- uvědomovat se svoji osobu prostřednictvím svého těla

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Rehabilitační tělesná výchova	Období: 1.–10.
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník
získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	stimulace pohybu v prostoru; rozvíjení aktivního pohybu; nácvik chůze s oporou, s dopomocí; samostatný pohyb	1. – 10.
rozvíjet motoriku a koordinaci poloh	rozvíjení hybnosti; polohování, změny polohy; uvolňovací cvičení	1. – 10.
zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost	úkony sebeobsluhy, nápodoba předvedených pohybů - rozcvičky	1. – 10.
reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti	rozvíjení motoriky – koordinace pohybů; rovnovážná cvičení; manipulace s drobným náčiním	1. – 10.
snažit se o samostatný pohyb	plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě; plavání za pomoci různých pomůcek; relaxační cvičení; uvolňování spastických částí těla; rehabilitační cvičení	1. – 10.

6.5. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** provází žáky po celou dobu povinné školní docházky, je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí v základním vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků. Cíleně se zaměřuje na rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy. Při verbalizaci prováděných činností dochází současně k rozvíjení komunikativních dovedností. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce. Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacím oboru **Pracovní výchova** od 1. do 10. ročníku.

Obsah vzdělávacího oboru Pracovní výchova je členěn do tematických okruhů:

- *Sebeobsluha*
- *Práce s drobným materiálem*
- *Práce montážní a demontážní*
- *Pěstitelské práce*
- *Práce v domácnosti*

Ze vzdělávacího oboru Pracovní výchova byl vytvořen povinný vyučovací předmět Pracovní výchova.

6.5.1. Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V tomto vyučovacím předmětu rozvíjíme jemnou motoriku žáků, pomáháme zvyšovat jejich samostatnost nácvikem sebeobsluhy a péče o vlastní osobu, vychováváme k péči o okolní prostředí, vytváříme pracovní dovednosti a návyky. Povinný vyučovací předmět Pracovní výchova je vyučován ve všech ročnících základního vzdělávání 2 hodiny týdně.

Na konci základního vzdělávání žák ve vyučovacím předmětu **Pracovní výchova** dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle svých schopností a v rámci svých možností. Vzděláváním žáků ve vyučovacím předmětu **Pracovní výchova** směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které mají žákům umožnit podle jejich individuálních schopností:

Kompetence k učení

- napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

Kompetence k řešení problémů

- řešit známé situace na základě nápodoby či opakování
- chápat a plnit jednoduché příkazy

Kompetence komunikativní

- reagovat na jednoduché pokyny

Kompetence pracovní

- poznávat a používat předměty denní potřeby
- zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
- využívat jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílet se na jednoduchých praktických činnostech

Oblast Člověk a svět práce	Předmět Pracovní výchova	Období 1.– 10.
Očekávané výstupy Žák by měl:	Učivo	Ročník
zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)	svlékání a oblékání oděvu, oblékání jednotlivých částí oděvu, skládání a ukládání; obouvání, zouvání a šněrování bot	1. – 10.
dodržovat klid a čistotu při stravování	čistota při stravování	1. – 10.
umět používat příbor	stolování a stravování, nácvik samostatného stolování, používání příboru	1. – 10.
udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí	úklid ve třídě; hygienické návyky; osobní hygiena, spolupráce při hygieně, funkce a používání hygienických pomůcek (mýdlo, kapesník, hřeben, kartáček aj.)	1. – 10.
zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	vlastnosti materiálu a jeho užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, fólie aj.); jednoduché pracovní postupy a techniky	1. – 10.
vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	lidové zvyky, tradice, řemesla; užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů	1. – 10.
pracovat podle slovního návodu	pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek	1. – 10.
udržovat pracovní místo v čistotě	úklid lavice, nácvik zametání	1. – 10.
zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami	stavebnice plošné, prostorové, konstrukční; konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky); montáž a demontáž; manipulace s jednoduchými předměty	1. – 10.
provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	péče o okolní prostředí (sázení, sklizení, hrabání apod.)	1. – 10.
pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročnou pokojovou i užitkovou rostlinu	pěstování nenáročných rostlin ve třídě, na zahradě; základní podmínky pro pěstování rostlin	5. – 10.
používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní	pomůcky a náčiní pro práci na zahradě	5. – 10.
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě	dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci	5. – 10.
provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy	drobné domácí práce	5. – 10.
prostřít stůl pro běžné stolování	stolování, prostírání stolu, úklid stolu, chování při stolování	1. – 10.
zvládnout nákup a uložení základních potravin	nákup a skladování základních potravin	8. – 10.
připravit jednoduchý pokrm podle pokynů	příprava jednoduchých pokrmů, příprava studených a teplých nápojů	5. – 10.
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti	zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti	1. – 10.

7. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

7.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu základní školy speciální je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce, ale i při aktivitách spojených s činností školy, po celý školní rok.

7.1.1. Zásady klasifikace a hodnocení

- a) Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Je komplexním posouzením prospěchu a chování žáka.
- b) Klasifikace je jednou z forem hodnocení, provádí se průběžně a celkově na konci každého pololetí.
- c) Předmětem klasifikace jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu.
- d) Při klasifikaci a hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň postižení, zdravotní stav individuální a věkové zvláštnosti žáka, a přihlíží ke kvalitě jeho rodinného výchovného prostředí.

7.1.2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení získává zpětnou vazbu, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svou práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

7.1.3. Kritéria pro hodnocení

- a) Zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností.
- b) Úroveň komunikačních dovedností.
- c) Schopnost řešit problémové situace.
- d) Schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem.
- e) Míra zodpovědnosti a tolerance, změny v chování, postojích a dovednostech, které žák dává najevo.

7.1.4. Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- a) Mluvený projev a ústní zkoušení.
- b) Písemné práce, diktáty, testy, cvičení.
- c) Úprava sešitů, domácí úkoly.
- d) Kvízy, křížovky a rébusy, řešení modelových situací
- e) Projektové a skupinové práce ročníkové nebo celoškolské.
- f) Soustavné diagnostické pozorování žáka.

7.1.5. Hodnocení žáků na vysvědčení

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno slovním hodnocením.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech, stanovených školním vzdělávacím programem, a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou, jsou ve slovním hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání. Kritéria pro slovní hodnocení prospěchu a chování mají obdobnou skladbu jako kritéria pro použití klasifikačních stupňů.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě **slovního hodnocení** hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

Čtení

- 1 - čte samostatně
- 2 - čte s částečným porozuměním
- 3 - čte s pomocí
- 4 - čte pouze s trvalou pomocí
- 5 - učivo dosud nezvládá

Řečová výchova

- 1 - komunikuje srozumitelně ve větách
- 2 - opakuje jednoduché věty
- 3 - používá jednoslovné výrazy
- 4 - komunikuje bez porozumění
- 5 - neprojevuje zájem o komunikaci

Tělesná výchova

- 1 - je obratný a snaživý
- 2 - je méně obratný
- 3 - snaží se cvičit podle svých možností
- 4 - cvičí s pomocí
- 5 - při cvičení potřebuje velkou pomoc

Pracovní výchova

- 1 - je tvořivý a zručný
- 2 - pracuje s malou pomocí
- 3 - při práci vyžaduje vedení
- 4 - při práci vyžaduje pomoc a vedení
- 5 - práce se mu zatím nedaří

Vlastivěda

- 1 - učivo chápe a správně reprodukuje
- 2 - učivu rozumí
- 3 - učivo částečně zvládá
- 4 - učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 - učivo dosud nezvládá

Psaní

- 1 - píše samostatně
- 2 - píše úhledně
- 3 - píše s pomocí
- 4 - napodobuje tvary písmen a slov
- 5 - učivo dosud nezvládá

Práce na počítači

- 1 - práci na počítači rozumí
- 2 - na počítači pracuje s pomocí
- 3 - má zájem o práci na počítači
- 4 - do práce se musí pobízet
- 5 - nemá zájem o práci na počítači

Hudební výchova

- 1 - má dobrý hudební sluch i rytmus
- 2 - má dobrý rytmus
- 3 - rád zpívá a poslouchá hudbu
- 4 - se zájmem poslouchá hudbu
- 5 - dosud nemá vztah k hudbě

Výtvarná výchova

- 1 - má kreativní výtvarný projev
- 2 - pracuje samostatně a rád
- 3 - při výtvarném projevu vyžaduje vedení
- 4 - do práce se musí pobízet
- 5 - projevuje nezájem o výtvarnou činnost

Přírodověda

- 1 - učivo chápe a správně reprodukuje
- 2 - učivu rozumí
- 3 - učivo částečně zvládá
- 4 - učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 - učivo dosud nezvládá

Počty

- 1 - počítá přesně a pohotově
- 2 - počítá s drobnými chybami
- 3 - počítá s pomocí
- 4 - počítá jen s trvalou pomocí
- 5 - učivo dosud nezvládá

Výchova ke zdraví

- 1 - učivo dobře zvládá
- 2 - učivo zvládá
- 3 - učivo zvládá s pomocí
- 4 - učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 - učivo dosud nezvládá

Věcné učení

- 1 - učivo chápe a správně reprodukuje
- 2 - učivu rozumí
- 3 - učivo částečně zvládá
- 4 - učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 - učivo dosud nezvládá

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

V odůvodněných případech lze chování žáka neklasifikovat. Škola v takovém případě vyžaduje vyjádření odborného lékaře.

Kritéria pro klasifikaci chování :

velmi dobré - žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Méně závažných přestupků se dopouští jen ojediněle. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.

uspokojivé - žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Je udělen i za neomluvenou absenci do výše 20 hodin. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

neuspokojivé – žák se dopouští takových závažných přestupků a provinění proti školnímu řádu, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Je udělen i za neomluvenou absenci nad 20 hodin. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

Porušení právních norem mimo školu a mimo akce pořádané školou bude škola řešit pouze na podnět orgánů sociálně právní ochrany dítěte nebo Policie ČR.

Na prvním stupni se použije pro zápis stupně hodnocení výsledků vzdělávání a chování číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.

Celkový prospěch žáka na konci prvního a druhého pololetí se hodnotí:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)

Kritéria pro klasifikaci celkového prospěchu:

ad a) žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný nebo odpovídajícím slovním hodnocením, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré

ad b) žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

ad c) žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

Hodnocení výsledků práce v zájmových útvarech:

- a) pracoval(a) úspěšně
- b) pracoval(a)

Výstupní hodnocení

Výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:

- a) možnostech žáka a jeho nadání,
- b) předpokladech pro jeho další vzdělávání nebo uplatnění,
- c) chování žáka v průběhu povinné školní docházky,
- d) dalších významných skutečnostech v jeho vzdělávání.

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku.

Výchovná opatření

- a) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- b) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo déle trvající úspěšnou práci.
- c) Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - 1.napomenutí třídního učitele
 - 2.důtka třídního učitele
 - 3.důtka ředitele školy
- d) Zvláště hrubé úmyslné slovní a fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo spolužákům se **vždy považují za závažné porušení školního řádu.**
- e) Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení napomenutí nebo důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

- f) Škola neprodleně oznámí udělení pochvaly nebo jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- g) Udělení pochvaly nebo jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Získávání podkladů pro klasifikaci a hodnocení

Podklady pro klasifikaci a hodnocení získává učitel zejména :

- a) Soustavným sledováním výkonů žáka v průběhu vyučování.
- b) Různými způsoby prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné).
- c) Analýzou výsledků aktivit žáků, zvláště se zaměřením na manuální zručnost, celkovou sociální vyspělost a samostatnost.
- d) Konzultacemi s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko – psychologické poradny.

Postup při klasifikaci a hodnocení

- a) Učitel soustavně vede evidenci o klasifikaci žáka.
- b) Při klasifikaci a hodnocení přihlíží učitel k úsilí vynaloženému žákem, jeho postojům k učení, snaze žáka a k jeho postižení.
- c) Učitel informuje nejméně každé čtvrtletí zákonné zástupce žáka o jeho prospěchu a chování. V případě zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel zákonné zástupce neprodleně.
- d) Ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů.
- e) Při klasifikaci žáka, který nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvoval školu při zdravotnickém zařízení a byl tam klasifikován, se po návratu do kmenové školy respektuje návrh klasifikace školy při zdravotnickém zařízení.
- f) Přestupuje-li žák na jinou školu, poskytne škola, kterou žák opouští, této škole písemnou zprávu o jeho chování, docházce a klasifikaci v jednotlivých vyučovacích předmětech.

Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

- a) Žák základní školy praktické postupuje do vyššího ročníku, jestliže je na konci druhého pololetí jeho celkový prospěch hodnocen alespoň stupněm prospěl.
- b) Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- c) Dojde-li k významné změně speciálních vzdělávacích potřeb žáka se zdravotním postižením, zařazení tohoto žáka do režimu speciálního vzdělávání, přezkoumá školské poradenské zařízení a případně navrhne úpravu tohoto režimu. V případě přeřazení do jiného vzdělávacího programu zařadí ředitel školy žáka do ročníku, který odpovídá dosaženým znalostem

a dovednostem žáka.

- d) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- e) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září, do doby hodnocení, navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- f) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- g) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- h) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
- i) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- j) Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- k) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- l) V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.
- m) Žák, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, může po splnění podmínek stanovených tímto zákonem a na základě žádosti jeho zákonného zástupce pokračovat v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne osmnáctého roku věku.
- n) Žákovi se zdravotním postižením může ředitel školy ve výjimečných případech povolit pokračování v základním vzdělání do konce školního roku, v němž žák dosáhne dvacátého roku věku. V uvedených případech, pokud jde o přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti spolupracuje ředitel školy s příslušným úřadem práce.

Komisionální přezkoušení

Pravidla komisionálního přezkoušení jsou podrobně rozvedena ve Vyhlášce č. 48/2005 Sb. § 22.

7.2. Autoevaluace školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Propojením zjištěných skutečností tak získávají vedení školy, učitelé, rodiče i žáci důležitou zpětnou vazbu pro svoji další práci.

Sledovány a vyhodnocovány budou tyto oblasti:

- Podmínky ke vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů na vzdělávání
- Výsledky vzdělávání žáků
- Řízení školy, personální práce, kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků
- Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

Pro přehlednost byly vytvořeny tabulky jednotlivých oblastí autoevaluace školy. Obsahují oblasti, cíle a kritéria, metody a nástroje a časové rozvržení.

7.2.1 Podmínky ke vzdělávání

<u>oblast evaluace</u>	<u>cíle a kritéria evaluace</u>	<u>metody a nástroje evaluace</u>	<u>časové rozvržení</u>
materiálně technické podmínky	zlepšování prostorových podmínek školy a jejího okolí	komunikace s partnery, pracovními týmy pozorování	průběžně začátek a konec školního roku
	modernizace materiálně technického vybavení školy	inventarizace majetku výroční zpráva vlastní hodnocení školy	1 x ročně 1 x ročně 1 x za dva roky
	odborné oblasti – revize BOZP, PO apod., stav dokumentace	revizní zprávy odborných firem a kontrolorů	revize dle plánu
	využívání nových trendů a pomůcek ve výuce	výstavy, veletrhy, Internet hospitace pozorování	průběžně
klíma školy	zlepšování vztahů učitel – žák	dotazník rozhovor	průběžně
	zlepšování vztahů žák – žák	schránka důvěry pozorování	
	zlepšování vztahů mezi zaměstnanci	společné aktivity výroční zpráva	
školní vzdělávací program	naplňování stanovených cílů ŠVP	tématické plány hospitace pedagogická rada metodické orgány	začátek školního roku plán hospitací 4 x za rok 4 x za rok
personální podmínky	vytváření podmínek pro profesní růst zaměstnanců komplexní osobní růst	sebevzdělávání – plán DVPP metodické orgány portfolio	průběžně
	posilování prvků demokracie při řízení školy	anketa	1 x za dva roky

7.2.2 Průběh vzdělávání

<u>oblast evaluace</u>	<u>cíle a kritéria evaluace</u>	<u>metody a nástroje evaluace</u>	<u>časové rozvržení</u>
průběh výuky	propagace zdravého životního stylu	školní preventivní strategie plán EVV	1 x ročně
	efektivita pedagogického procesu	hospitace rozhovor	průběžně
	uplatňování metod práce směřujících k dosažení klíčových kompetencí	hospitační činnost	průběžně
	respektování individuálních zvláštností žáků	individuální plán žáka rozhovor s rodiči	1 x ročně průběžně
	kvalita plánování a přípravy na výuku	tématické plány hospitace	1 x ročně průběžně
	změny vzdělávání směřující k rozvoji klíčových dovedností	tématické plány metodické orgány hospitace	1 x ročně průběžně

7.2.3 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů na vzdělávání

<u>oblast evaluace</u>	<u>cíle a kritéria evaluace</u>	<u>metody a nástroje evaluace</u>	<u>časové rozvržení</u>
podpora školy žákům	zabezpečení vhodných kompenzačních a rehabilitačních pomůcek	pozorování vyjádření SPC a odborných lékařů	průběžně
	vytváření individuálních vzdělávacích plánů	vyjádření SPC žádost rodičů diskuse s rodiči dokumentace žáka	1 x ročně 1 x ročně průběžně 2 x ročně
vztah rodičů ke škole	zlepšování spolupráce s rodiči	rozhovor třídní schůzky webové stránky rada školy	průběžně
	zvýšení zájmu rodičů a veřejnosti o školu	školní akce, výlety (VV výstavy, besídky, akademie, SHM aj.) webové stránky školy – návštěvnost dotazník pro rodiče	průběžně 1 x za dva roky
	funkční rada školy	zápis z jednání	2 x ročně
poradenská činnost	rozsah poradenské činnosti	plán VP statistika	1 x ročně průběžně

7.2.4 Výsledky vzdělávání žáků

<u>oblast evaluace</u>	<u>cíle a kritéria evaluace</u>	<u>metody a nástroje evaluace</u>	<u>časové rozvržení</u>
výsledky vzdělávání	zjištění úrovně vědomostí – vstupní a v průběhu školního roku	řízený rozhovor portfolio výstupní prověrky	1 x na začátku školního roku průběžně 1 x na konci školního roku
	schopnost žáků objektivně posoudit své vědomosti a dovednosti	sebehodnocení skupinové hodnocení prezentace vlastní práce portfolio předprofesní příprava	průběžně v závěrečném ročníku
	účinnost výchovných opatření	pedagogická rada pedagogická dokumentace školní preventivní strategie (beseda s odborníky)	4x ročně průběžně
profil absolventa	účast žáků na soutěžích	vedení statistiky	průběžně
	úspěšnost přijetí žáků na OU	výsledky přijímacího řízení vedení statistiky	1 x ročně

7.2.5 Řízení školy, personální práce, kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků

<u>oblast evaluace</u>	<u>cíle a kritéria evaluace</u>	<u>metody a nástroje evaluace</u>	<u>časové rozvržení</u>
řízení školy	stanovení zodpovědností zaměstnanců školy	plán rozdělení funkcí inventarizace zápisy z pedagogické rady	1 x ročně 1 x ročně 4 x ročně
	hospitační činnost	plán hospitací zápis z hospitací	1 x ročně průběžně
personální práce	kvalifikovaný pedagogický sbor	výběrové řízení doplňující studium	průběžně
kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků	prostor pro vyjadřování vlastních názorů	diskuze anketa	průběžně 1 x za dva roky
	odborný růst pedagogických pracovníků	plán DVPP hospitace rozhovor	průběžně

7.2.6 Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

<u>oblast evaluace</u>	<u>cíle a kritéria evaluace</u>	<u>metody a nástroje evaluace</u>	<u>časové rozvržení</u>
ekonomické podmínky	naplnění koncepčních záměrů ŠVP v závislosti na rozpočtu	ekonomická rozvaha rozpočet školy	1 x ročně
	zhodnocení hospodaření školy	rozbory statistických výkazů rozbory hospodaření roční uzávěrka	průběžně 1 x ročně

Obsah

1	Identifikační údaje	2
2	Charakteristika školy	4
2.1	Velikost a úplnost školy	4
2.2	Vybavení školy	5
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4	Charakteristika žáků	6
2.5	Spolupráce s rodiči	6
2.6	Partneři školy	7
3	Charakteristika ŠVP, Díl I.....	8
3.1	Pojetí a cíle vzdělávání žáků se středně těžkým MP v ZŠS	8
3.2	Pojetí školního vzdělávacího programu	10
3.3	Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu	10
3.4	Výchovné a vzdělávací strategie	12
3.5	Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení.....	14
3.6	Zařazená průřezová témata	15
3.7.	Poskytování poradenských služeb ve škole.....	17
4	Učební plán.....	19
4.1	Poznámky k učebnímu plánu pro díl I.....	22
4.2	Poznámky k učebnímu plánu pro díl II.....	23
5	Učební osnovy Díl I.....	24
5.1	Jazyková komunikace	24
5.1.1	Čtení.....	24
5.1.2	Psaní.....	28
5.1.3	Řečová výchova.....	32
5.2.	Matematika a její aplikace	35
5.2.1	Počty... ..	36
5.3	Informační a komunikační technologie	43
5.3.1	Práce na počítači	43
5.4	Člověk a jeho svět	45
5.4.1	Věcné učení	46
5.5	Člověk a společnost	51
5.5.1.	Vlastivěda	51
5.6	Člověk a příroda	55
5.6.1	Přírodověda.....	56
5.7	Umění a kultura	61
5.7.1	Hudební výchova	61
5.7.2	Výtvarná výchova	64
5.8	Člověk a zdraví	66
5.8.1	Výchova ke zdraví	67
5.8.2	Tělesná výchova	69
5.9	Člověk a svět práce	73
5.9.1	Pracovní výchova	73
6	Učební osnovy, Díl II	81
6.1.	Člověk a komunikace	81
6.1.1	Rozumová výchova.....	81
6.1.2.	Řečová výchova	84
6.2.	Člověk a jeho svět	85
6.2.2.	Smyslová výchova	85
6.3.	Umění a kultura	87
6.3.1.	Hudební výchova	87
6.3.2.	Výtvarná výchova	89

6.4.	Člověk a zdraví	90
6.4.1.	Pohybová výchova	90
6.4.2.	Rehabilitační tělesná výchova	91
6.5.	Člověk a svět práce	93
6.5.1.	Pracovní výchova	93
7	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	95
7.1	Pravidla pro hodnocení žáků	95
7.1.1.	Zásady klasifikace a hodnocení	95
7.1.2	Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	95
7.1.3	Kritéria pro hodnocení	95
7.1.4	Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků	95
7.1.5	Hodnocení žáků na vysvědčení	96
7.2	Autoevaluace školy	101
7.2.1	Podmínky ke vzdělávání	102
7.2.2	Průběh vzdělávání	103
7.2.3	Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů na vzdělávání	104
7.2.4	Výsledky vzdělávání žáků	105
7.2.5	Řízení školy, personální práce, kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků	106
7.2.6.	Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům	107
Obsah	108